

ПРОЕКТ
Постанова Правління
Національного банку України

Положення про заходи захисту

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає заходи захисту, запроваджені Національним банком України, у тому числі порядок здійснення валютних операцій, в умовах запроваджених цим Положенням заходів захисту.

2. Для цілей цього Положення терміни вживаються в таких значеннях:

автоматизована інформаційна система Національного банку України “Ліміти валютних операцій” (далі – АІС “Е-ліміти”) – комплекс організаційно-технічних засобів Національного банку України, який забезпечує централізоване збирання інформації про валютні операції резидентів, що мають здійснюватися в межах лімітів;

незначний розмір валютної операції (далі – незначний розмір) – розмір валютної операції (в еквіваленті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату здійснення операції), який є меншим за розмір, що установлений для фінансових операцій, що підлягають обов’язковому фінансовому моніторингу згідно з законодавством у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

інформаційна система “Кредитні договори з нерезидентами” (далі – АІС “Кредитні договори з нерезидентами”) – це комплекс організаційно-технічних засобів Національного банку України, який забезпечує формування централізованої інформаційної бази про договори, які передбачають виконання резидентами боргових зобов’язань перед нерезидентами-кредиторами за залученими резидентами кредитами, позиками (уключаючи поворотну фінансову допомогу);

інвестиція за кордон – це валютна операція, яка передбачає вкладення резидентами валютних цінностей в об’єкти інвестицій за кордоном з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту;

інвестиційний рахунок – поточний рахунок в іноземній валюті 1 та 2 групи Класифікатора іноземних валют і банківських металів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 04 лютого 1998 року

№ 34 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 19 квітня 2016 року № 269) (зі змінами) (далі – Класифікатор), та/або в гривнях, відкритий іноземним інвестором в банку виключно для здійснення ним інвестиційної діяльності в Україні, а також для повернення іноземної інвестиції та прибутків, доходів, інших коштів, одержаних цим іноземним інвестором від інвестиційної діяльності в Україні, та пов'язаних з такою діяльністю операцій, відповідно до пунктів 128 - 130 розділу X цього Положення;

ліміти валютних операцій (далі – ліміти) – це заходи захисту, що запроваджуються Національним банком України шляхом обмеження загальної суми визначених Національним банком України валютних операцій, що можуть здійснюватися резидентами та нерезидентами протягом визначеного Національним банком України строку;

міжнародні фінансові організації (далі – МФО) - міжнародні фінансові організації, членом яких є Україна, та міжнародні фінансові організації, за договорами з якими Україна зобов'язалася забезпечувати правовий режим, що надається іншим міжнародним фінансовим організаціям;

офіційні представництва – іноземні дипломатичні, консульські, торговельні та інші офіційні представництва, що користуються імунітетом і дипломатичними привілеями;

постійні представництва – представництва юридичних осіб-нерезидентів (іноземних компаній, фірм, міжнародних організацій, що представляють інтереси юридичних осіб-нерезидентів в Україні), через які повністю або частково здійснюється підприємницька діяльність нерезидента на території України;

родичі – це батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, баба, дід, прабаба, прадід, внуки, правнуки, брат, сестра (повнорідні і неповнорідні), двоюрідні брати і сестри, тітка, дядько, племінниця, племінник, усиновлювач, усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням, чоловік, дружина.

3. Термін “банківські метали” вживається у значенні, визначеному Законом України “Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними”.

Термін “товар” вживається у значенні, визначеному Законом України “Про зовнішньоекономічну діяльність”.

Термін “банк” вживається у значенні, визначеному Законом України “Про банки і банківську діяльність”.

Інші терміни, які використовуються в цьому Положенні, уживаються в значеннях, визначених у Законі України “Про валюту і валютні операції”, інших законодавчих актах України і нормативно-правових актах Національного банку України.

4. Норми цього положення не регулюють правовідносини з електронними грошима.

5. Клієнти уповноважених установ здійснюють валютні операції з купівлі безготівкової іноземної валюти/банківських металів та/або перерахування іноземної валюти/банківських металів/гривні в разі наявності підстав/зобов'язань для проведення таких операцій, що підтверджуються відповідними документами, які подаються клієнтами до уповноважених установ.

Для окремих видів валютних операцій цим Положенням встановлюються додаткові/інші вимоги щодо документального їх підтвердження, що мають бути дотримані банками та їх клієнтами під час проведення відповідних операцій.

Вимоги цього пункту не поширюються на операції з купівлі безготівкової іноземної валюти фізичними особами, що визначені пунктом 57 розділу V цього Положення, та операції у незначному розмірі з купівлі банківських металів без фізичної поставки фізичними особами, юридичними особами, фізичними особами суб'єктами підприємницької діяльності (далі – фізичні особи – підприємці) протягом робочого дня в межах банку на одного клієнта.

6. Клієнти уповноважених установ не подають документи, що свідчать про наявність у них підстав/зобов'язань для здійснення валютних операцій у незначному розмірі з купівлі іноземної валюти, перерахування іноземної валюти/банківських металів/гривні. В такому випадку інформація щодо мети купівлі, перерахування та документів, на підставі яких здійснюється купівля, перерахування бенефіціару коштів в іноземній валюті/гривні та/або банківських металів зазначається у заяві на купівлю іноземній валюті та/або в платіжному дорученні.

Уповноважені установи самостійно приймають рішення про необхідність подання клієнтом документів, що пов'язані зі здійсненням валютних операцій, що зазначені в абзаці першому пункту 6 розділу I цього Положення. У разі запиту уповноваженою установою документів у клієнта, що пов'язані зі здійсненням валютних операцій, клієнт зобов'язаний подати такі документи в термін, встановлений уповноваженою установою.

Вимоги абзацу першого пункту 6 розділу I цього Положення не застосовуються до валютних операцій у разі виявлення банком ознак дроблення сукупності пов'язаних відповідних фінансових операцій

7. Клієнти здійснюють валютні операції з купівлі іноземної валюти/банківських металів, перерахування іноземної валюти/банківських металів/гривні на підставі оригіналів документів (у тому числі електронних документів) або копій в електронній/паперовій формі з оригіналів документів на паперових носіях інформації.

Копії документів в електронній формі створюються клієнтом шляхом сканування з оригіналу документа на паперовому носії інформації та засвідчуються удосконаленим електронним підписом клієнта (для юридичних осіб - підписом уповноваженої особи), створеним відповідно до вимог законодавства у сфері надання електронних довірчих послуг (далі - електронна копія документа). Електронні копії документів можуть подаватися засобами програмно-технічного комплексу “клієнт-банк”, “клієнт-Інтернет-банк” тощо та повинні залишатися в уповноваженій установі на зберіганні.

Копії документів у паперовій формі мають бути засвідчені підписом клієнта та залишаються в банку на зберіганні.

8. Під час проведення валютних операцій уповноважені установи зобов'язані враховувати вимоги нормативно-правового акта Національного банку України з питань здійснення уповноваженими установами аналізу та перевірки валютних операцій.

Уповноважена установа зобов'язана запобігти проведенню валютної операції (відмовити в проведенні валютної операції), що не відповідає вимогам валютного законодавства.

У разі, якщо валютна операція пов'язана з уникненням вимог/обмежень/заборон, встановлених законами України, що регулюють відносини у сферах забезпечення національної безпеки, запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, виконання взятих Україною зобов'язань за міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, уповноважена установа здійснює заходи, що передбачені цими законами України.

9. Клієнти-резиденти (юридичні особи та фізичні особи - підприємці) здійснюють купівлю іноземної валюти через один банк для розрахунків за поточними торговельними операціями з нерезидентом за кожним зовнішньоекономічним договором.

Клієнти (резиденти та нерезиденти) здійснюють валютні операції (купівлю іноземної валюти, перерахування коштів), визначені в пункті 74 розділу VII, пунктах 88 та 89 розділу IX цього Положення, через один банк.

Клієнти банку здійснюють переведення відповідного зовнішньоекономічного договору/здійснення операцій, визначених в пункті 74 розділу VII, пунктах 88 та 89 розділу IX цього Положення, на обслуговування до іншого банку на підставі письмового звернення, яке має бути зареєстровано

згідно з внутрішнім положенням з організації діловодства. Це письмове звернення має містити дозвіл клієнта на отримання інформації про незавершені розрахунки (стан розрахунків) за зовнішньоекономічним договором/за операціями, визначеними в пункті 74 розділу VII, пунктах 88 та 89 розділу IX цього Положення, від банку, через який здійснювалися розрахунки за цим договором.

Банк, до якого переводиться на обслуговування зовнішньоекономічний договір/операції, визначені в пункті 74 розділу VII, пунктах 88 та 89 розділу IX цього Положення, не пізніше третього робочого дня з дня отримання письмового звернення клієнта зобов'язаний звернутися до банку, через який здійснювалися платежі/розрахунки за зовнішньоекономічним договором/за цими операціями, для отримання всієї наявної в нього інформації про незавершені розрахунки (стан розрахунків) клієнта за цим договором/за цими операціями за підписом уповноваженої особи банку. Банк зобов'язаний надати інформацію про незавершені розрахунки клієнта не пізніше п'ятого робочого дня з дня отримання звернення банку, до якого переводиться на обслуговування цей договір/ці операції.

Банк, до якого переводиться на обслуговування зовнішньоекономічний договір/операції, визначені в пункті 74 розділу VII, пунктах 88 та 89 розділу IX цього Положення, не пізніше третього робочого дня з дня отримання письмового звернення клієнта звертається до ліквідатора банку/юридичної особи, яка утворилася в результаті ліквідації банку за рішенням власників, через який (яку) здійснювалися розрахунки за зовнішньоекономічним договором/за цими операціями, для отримання всієї наявної в нього (неї) інформації про незавершені розрахунки (стан розрахунків) клієнта за цим договором/операціями.

Банк/ліквідатор банку надає запитувану інформацію за підписом керівника або уповноваженої особи.

Обмін інформацією між банками, між банком і ліквідатором банку здійснюється засобами електронної пошти Національного банку України.

Лист із інформацією про незавершені розрахунки (стан розрахунків) за зовнішньоекономічним договором/за операціями, визначеними в пункті 74 розділу VII, пунктах 88 та 89 розділу IX цього Положення, що надається ліквідатором банку, який не використовує засоби електронної пошти Національного банку, або юридичною особою, яка утворилася в результаті ліквідації банку за рішенням власників, на паперовому носії фельдзв'язком, спецзв'язком, поштовим зв'язком (рекомендованим або цінним листом) тільки тому банку, якому клієнт дозволив цей запит, підписується керівником та/або уповноваженою особою такого ліквідатора банку або юридичної особи, яка утворилася в результаті ліквідації банку за рішенням власників. Банк після отримання листа із інформацією на паперовому носії зобов'язаний здійснити перевірку достовірності отриманої інформації, отримати підтвердження факту підписання цього листа керівником або уповноваженою особою.

10. Банки за дорученням та за кошти клієнтів можуть здійснювати операції з обміну іноземної валюти без наявності зобов'язань в іноземній валюті, що придбавається в результаті такого обміну, на підставі договору банківського рахунку, який передбачає надання клієнту комісійних послуг.

Банки за дорученням клієнтів можуть здійснювати операції з обміну одного банківського металу на інший на підставі договору банківського рахунку, який передбачає надання клієнту комісійних послуг.

Банки для клієнта-фізичної особи, який не є суб'єктом підприємницької діяльності України, протягом дня можуть здійснювати операції з обміну іноземної валюти/банківських металів, що є на поточних/вкладних (депозитних) рахунках цього клієнта, з одночасним зарахуванням обмінної іноземної валюти/банківських металів на його рахунок.

11. Клієнт подає заяви про купівлю або продаж іноземної валюти або банківських металів до банку, що його обслуговує.

Клієнт має право подавати заяву про продаж іноземної валюти/банківських металів до банку за власним вибором (незалежно від наявності поточного рахунку в іноземній валюті або в банківських металах, відкритого в цьому банку).

12. Юридичні особи-нерезиденти та фізичні особи-нерезиденти здійснюють купівлю іноземної валюти в межах залишку коштів у гривнях на власних поточних рахунках (крім інвестиційних рахунків) на підставі заяви/доручення про купівлю іноземної валюти без подання до банку документів, зазначених в абзаці першому пункту 5 розділу I цього Положення.

13. Банку забороняється здійснювати інвестиції за кордон в цінні папери іноземного емітента крім випадку, коли цей емітент має офіційну рейтингову оцінку не нижче інвестиційного класу, підтверджену в бюлетені щонайменше двох провідних світових рейтингових компаній (Fitch Ratings, Standard&Poor's, Moody's) на дату придбання банком цих цінних паперів.

14. Банку забороняється здійснювати розрахунки в іноземній валюті з купівлі у резидентів (крім банків) державних цінних паперів, номінованих в іноземній валюті.

15. Резидентам, уключаючи уповноважені установи, забороняється здійснювати валютні операції з надання кредитів (позик, фінансової допомоги) в гривнях нерезидентам та їх представництвам в Україні.

16. Розрахунки за зовнішньоекономічними операціями здійснюються виключно через рахунки в банках.

17. Розрахунки за зовнішньоекономічними договорами (контрактами) в готівковій формі заборонено, крім випадку, коли нерезидент – суб'єкт підприємницької діяльності згідно з умовами експортного договору резидента – суб'єкта підприємницької діяльності здійснює оплату фізичній особі-резиденту, яка перебуває у відрядженні за кордоном з метою виконання зобов'язань за експортним договором резидента – суб'єкта господарської діяльності, коштами в готівковій іноземній валюті експлуатаційних витрат, пов'язаних з обслуговуванням транспортного засобу, який належить резидентові – стороні договору (орендується, фрахтується ним) і використовується за кордоном з метою виконання зобов'язань останнього за цим договором.

Невикористаний залишок введеної в Україну готівкової іноземної валюти підлягає оприбуткуванню до каси резидента-суб'єкта підприємницької діяльності протягом трьох днів і зарахуванню на поточний рахунок в іноземній валюті резидента-суб'єкта підприємницької діяльності (через окремий аналітичний рахунок балансового рахунку 2603 “Розподільчі рахунки суб'єктів господарювання” групи 260 “Кошти на вимогу суб'єктів господарювання” розділу 26 “Кошти клієнтів банку” класу 2 “Операції з клієнтами” Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 11 вересня 2017 року № 89, зі змінами (далі – План рахунків) (далі – розподільчий рахунок)) протягом п'яти банківських днів (з часу його оприбуткування до каси). Отримання від нерезидента готівкової іноземної валюти на експлуатаційні витрати, пов'язані з обслуговуванням транспортного засобу резидента за кордоном, та використання цих коштів на зазначені цілі та їх ввезення в Україну має бути підтверджено відповідними документами.

18. Банкам забороняється здійснювати операції з видачі готівкових коштів в іноземній валюті у межах України з рахунків клієнтів банків через банківський автомат самообслуговування. Такі операції здійснюється виключно в гривнях.

19. Обмеження/заборони, визначені цим Положенням, не поширюються на валютні операції МФО, а також на валютні операції резидентів та нерезидентів з купівлі, обміну іноземної валюти, перерахування коштів в іноземній/національній валюті з метою розрахунків з МФО.

20. Норми цього Положення застосовуються з урахуванням вимог, встановлених законами України, що регулюють відносини у сферах забезпечення національної безпеки, запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, виконання взятих Україною зобов'язань за міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

II. Граничні строки розрахунків за операціями

з експорту та імпорту товарів

21. Граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів становлять 365 днів.

Грошові кошти від експорту товарів підлягають зарахуванню на поточні рахунки резидентів у банках України не пізніше строку, визначеного абзацом першим пункту 21 розділу II цього Положення.

Граничні строки розрахунків, зазначені в абзаці першому пункту 21 розділу II цього Положення:

не поширюються на операції у незначному розмірі з експорту, імпорту товарів (незавершені розрахунки за операцією), крім операцій з експорту, імпорту товарів у разі виявлення банком ознак дроблення сукупності пов'язаних відповідних фінансових операцій;

застосовуються з урахуванням рекомендацій Кабінету Міністрів України, поданих відповідно до абзацу другого частини першої статті 13 Закону України "Про валюту і валютні операції".

22. Банк не може завершити здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операцією з експорту товарів на підставі документів про припинення зобов'язань зарахуванням зустрічних однорідних вимог:

в іноземній валюті 1-ї групи Класифікатора/російських рублях (незалежно від суми операції);

в інших валютах (якщо загальна сума зобов'язань, що припиняються зарахуванням у межах одного договору щодо експорту товарів, перевищує в еквіваленті 500 000 євро в еквіваленті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату припинення зобов'язань зарахуванням однорідних зустрічних вимог).

Банк зобов'язаний продати надходження в іноземній валюті за експортними операціями клієнтів-резидентів в порядку, установленому в розділі III цього Положення.

Вимоги пункту 22 розділу II цього Положення не поширюються на випадки припинення зобов'язань зарахуванням зустрічних однорідних вимог за операціями операторів телекомунікацій з оплати міжнародних телекомунікаційних послуг (міжнародного роумінгу та пропуску міжнародного трафіка).

III. Обов'язковий продаж надходжень в іноземній валюті

23. Обов'язковому продажу на валютному ринку України підлягають надходження в іноземній валюті:

із-за кордону на користь юридичних осіб-резидентів, які не є банками, фізичних осіб-підприємців, іноземних представництв (крім офіційних

представництв), а також на рахунки, відкриті в банках для ведення спільної діяльності без створення юридичної особи;

на території України з поточних рахунків юридичних осіб-нерезидентів (крім інвестиційних рахунків) на користь юридичних осіб-резидентів, які не є банками, фізичних осіб-підприємців, іноземних представництв (крім офіційних представництв), а також на рахунки, відкриті в банках для ведення спільної діяльності без створення юридичної особи.

24. Надходження в іноземній валюті, зазначені в пункті 23 розділу III цього Положення, підлягають обов'язковому продажу на валютному ринку України банкам та/або Національному банку України у розмірі 50 відсотків. Решта надходжень в іноземній валюті залишається в розпорядженні резидентів та нерезидентів і використовується ними з урахуванням положень валютного законодавства.

25. Обов'язковому продажу на валютному ринку України не підлягають надходження в іноземній валюті:

- 1) на користь держави або під державні гарантії;
- 2) за кредитами, позиками, що залучаються відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, або від МФО;
- 3) за кредитами, що надаються резиденту-позичальнику шляхом сплати іноземним кредитором коштів за зобов'язаннями цього резидента перед нерезидентом-експортером згідно із зовнішньоекономічним договором без зарахування кредитних коштів на рахунок резидента в банку, за умови, що такий кредит надається банком-нерезидентом та/або за участю іноземного експортно-кредитного агентства;
- 4) за проектами (програмами) міжнародної технічної допомоги, що пройшли державну реєстрацію;
- 5) за проектами, що здійснюються на підставі угод між Україною і Європейським Союзом про участь України в міжнародних програмах Європейського Союзу;
- 6) за міжнародно-технічними програмами і проектами, зареєстрованими відповідно до частин п'ятої і шостої статті 66 Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність";
- 7) у вигляді грантів від міжнародних фінансових організацій, членом яких є Україна, на користь юридичної особи-резидента, фінансування якої

здійснюється за рахунок таких грантів та в органах управління якої бере участь Уряд України;

8) що надійшли у вигляді грошового забезпечення (гарантійний внесок, застава, завдаток, депозит, гарантія) з метою участі нерезидента в аукціонах/торгах/тендерах;

9) що надійшли для здійснення іноземних інвестицій в Україну;

10) на кореспондентські рахунки банків-нерезидентів в іноземній валюті, відкриті в банках;

11) за операціями з розміщення депозитів банками-нерезидентами на рахунках в банках;

12) на користь резидентів-посередників за договорами комісії, доручення, консигнації або за агентськими угодами, що підлягають подальшому перерахуванню власникам коштів. Банки, які обслуговують власників коштів, здійснюють обов'язковий продаж надходжень в іноземній валюті відповідно до вимог цієї постанови;

14) що надійшли як благодійна допомога на користь її набувачів;

15) повернені за ініціативою іноземного банку-отримувача/посередника за умови, що:

переказ був здійснений за рахунок власних (некуплених) коштів клієнтів; кошти клієнта, куплені ним на валютному ринку України, були повернені протягом семи днів після дня їх перерахування банком. Такі надходження підлягають обов'язковому продажу на валютному ринку України на восьмий день після дня їх перерахування банком за умови неперевикнення строку використання резидентом купленої іноземної валюти, зазначеного в абзаці першому пункті 41 розділу IV цього Положення;

16) що надійшли як помилковий переказ;

17) за кредитом/позикою, що залучається резидентом-позичальником від нерезидента за відповідним договором, за умови, що цей резидент використовує такі надходження виключно для виконання власних боргових зобов'язань в іноземній валюті перед кредиторами (нерезидентами, банками) за іншими кредитними договорами/договорами позики (повернення кредиту/позики, сплата процентів та інших платежів, установлених кредитним договором/договором позики, з обов'язковим дотриманням законодавства України, що регламентує здійснення таких валютних операцій). Використання на інші цілі надходжень в

іноземній валюті, що звільняються від обов'язкового продажу на підставі підпункту 17 пункту 25 розділу III цього Положення, не дозволяється;

18) за кредитом/позикою за умови, що в реалізації такого кредиту/позики (повністю або частково) бере участь (шляхом кредитування, страхування, гарантування, поручительства) іноземна особа, до складу учасників (акціонерів) якої входить іноземна держава, що має офіційну рейтингову оцінку не нижче категорії А, підтверджену в бюлетені однієї з провідних світових рейтингових компаній (Fitch Ratings, Standard&Poor's, Moody's).

26. Вимога щодо обов'язкового продажу, встановлена пунктом 23 розділу III цього Положення, поширюється на надходження в іноземній валюті 1-ї групи Класифікатора, і в російських рублях.

27. Банк зобов'язаний попередньо зараховувати надходження в іноземній валюті, на які згідно з пунктом 23 розділу III цього Положення поширюється вимога щодо обов'язкового продажу, на розподільчий рахунок.

28. Банк зобов'язаний здійснити обов'язковий продаж надходжень в іноземній валюті:

1) без доручення клієнта;

2) виключно наступного робочого дня після дня зарахування таких надходжень на розподільчий рахунок.

29. Банк до 19.00 поточного дня подає з використанням засобів Системи підтвердження угод на валютному ринку України Національного банку України (далі – Система підтвердження угод) розгорнуту заявку щодо загального обсягу обов'язкового продажу іноземної валюти, запланованого на наступний робочий день.

Розгорнута заявка включає інформацію про загальний обсяг надходжень та загальний обсяг обов'язкового продажу за кодами іноземної валюти, інформацію про вид надходження і розширену інформацію для операцій, сума яких становить більше 50 000 євро в еквіваленті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, встановленим Національним банком України поточного робочого дня. У розширеній інформації банк в окремому записі зазначає ідентифікаційний код юридичної особи/реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію та номер паспорта, або номер паспорта, що внесені до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, скорочене найменування юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи – підприємця, код валюти, обсяг обов'язкового продажу.

IV. Особливості проведення операцій з купівлі, продажу, обміну валютних цінностей, їх перерахування та використання

30. Банки здійснюють купівлю, продаж іноземної валюти та банківських металів виключно на валютному ринку України.

31. Банки здійснюють операції з обміну іноземної валюти та банківських металів на валютному ринку України та/або на міжнародному валютному ринку.

32. Клієнти банків здійснюють операції з купівлі-продажу іноземної валюти за гривні на умовах “форвард” (з поставкою іноземної валюти або без її поставки) та на умовах “своп” виключно через банки.

33. Банкам забороняється здійснювати операції з купівлі-продажу іноземної валюти за гривні на умовах “форвард” (з поставкою іноземної валюти або без її поставки) та операції на умовах маржинальної торгівлі щодо купівлі та продажу іноземної валюти/банківських металів за гривні з клієнтами за виключенням операцій з клієнтами-резидентами (юридичними особами та фізичними особами-підприємцями) для хеджування клієнтами ризику зміни курсу іноземної валюти за операціями:

- 1) з експорту та імпорту товару (продукції, робіт, послуг);
- 2) за кредитними договорами (договорами позик) резидентів-позичальників про залучення коштів від нерезидентів або від банку.

34. Банкам забороняється здійснювати операції на умовах “своп” з клієнтами:

резидентами, якщо перша частина операції передбачає продаж клієнту іноземної валюти/банківських металів;

нерезидентами, якщо перша частина операції передбачає купівлю у клієнта іноземної валюти/банківського металу.

35. Банкам забороняється здійснювати на території України такі операції з банківськими металами:

1) використовувати банківські метали як засіб платежу, крім сплати процентів у банківських металах;

2) розміщувати від свого імені банківські метали з фізичною поставкою, що прийняті на відповідальне зберігання або у заставу;

3) перерахування банківських металів з рахунків юридичних осіб (крім банків) на рахунки інших юридичних осіб (крім банків) та фізичних осіб, з

рахунків фізичних осіб на рахунки юридичних осіб (крім банків), а також з рахунків фізичних осіб-резидентів на рахунки фізичних осіб-нерезидентів.

36. Банкам забороняється здійснювати операції з продажу банківських металів без фізичної поставки за безготівкові гривні клієнтам (фізичним особам, юридичним особам, фізичним особам – підприємцям), що перевищують незначний розмір, протягом робочого дня в межах банку на одного клієнта. Перерахунок здійснюється за курсом, визначеним згідно з офіційними курсами банківських металів, установленими Національним банком України, на день проведення операції.

Вимоги пункту 36 цього Положення не поширюються:

на міжбанківські операції та операції з продажу банками банківських металів для виконання клієнтами-резидентами власних зобов'язань у банківських металах за кредитними договорами перед банком;

на операції з купівлі юридичними особами/фізичним особам – підприємцям банківських металів за безготівкові гривні за умови, що така необхідність обумовлена господарською діяльністю цих осіб.

Банк здійснює операції у незначному розмірі з продажу банківських металів без фізичної поставки протягом робочого дня в межах банку на одного клієнта без подання документів, що пов'язані із здійсненням такої операції:

фізичним особам – на підставі заяви або дистанційного розпорядження клієнта без подання документів, що пов'язані із здійсненням валютної операції;
юридичним особам/фізичним особам – підприємцям – на підставі заяви.

37. Банкам забороняється здійснювати купівлю іноземної валюти за дорученням клієнтів за рахунок коштів у гривні, залучених цими клієнтами у формі кредиту.

Вимоги пункту 37 розділу IV цього Положення не поширюються на операції, що проводяться:

фізичною особою за рахунок кредитних коштів у гривні з метою виконання власних зобов'язань перед банком-кредитором за договором споживчого кредитування в іноземній валюті;

суб'єктом господарювання – резидентом України за рахунок кредитних коштів у гривні, що залучені цим суб'єктом під державну гарантію з метою фінансування затверджених Кабінетом Міністрів України програм, пов'язаних із підвищенням обороноздатності і безпеки держави (у межах суми, на яку видана відповідна державна гарантія).

38. Уповноваженим установам заборонено здійснювати операції з продажу готівкової іноземної валюти або банківських металів з фізичною поставкою одній фізичній особі в один операційний (робочий) день у межах одного/однієї банку/фінансової установи за винятком здійснення таких операцій у незначному розмірі.

Заборона щодо суми операції з продажу готівкової іноземної валюти не поширюються на випадок проведення такої операції банком з фізичною особою-резидентом у разі одночасного дотримання таких умов:

фізична особа купує готівкову іноземну валюту та використовує її виключно на цілі виконання власних зобов'язань в іноземній валюті за кредитним договором, укладеним з банком-кредитором;

банк здійснює продаж готівкової іноземної валюти в сумі, що не перевищує обсягу зобов'язань в іноземній валюті фізичної особи-позичальника за кредитним договором. Банк зобов'язаний забезпечити контроль за неухильним дотриманням фізичною особою – позичальником вимоги щодо цільового використання купленої готівкової іноземної валюти.

Обмеження щодо суми операції з продажу банківських металів не поширюється на монети, вироблені з дорогоцінних металів (у тому числі інвестиційні монети України).

39. Банки для здійснення купівлі іноземної валюти/банківських металів за дорученням клієнтів зобов'язані попередньо зараховувати кошти в гривнях на окремий аналітичний рахунок балансового рахунку 2900 “Кредиторська заборгованість за операціями з купівлі-продажу іноземної валюти, банківських та дорогоцінних металів для клієнтів банку” групи 290 “Кредиторська заборгованість за операціями з клієнтами банку” розділу 29 “Кредиторська заборгованість і транзитні рахунки за операціями з клієнтами банку” класу 2 “Операції з клієнтами” Плану рахунків (далі – рахунок 2900). Із цього рахунку кошти можуть бути перераховані для купівлі іноземної валюти/банківських металів не раніше наступного операційного дня з дня зарахування гривень на цей рахунок.

Банк перераховує на рахунок 2900 такий обсяг коштів у гривнях, що достатній для здійснення операцій з купівлі зазначеного в заяві обсягу іноземної валюти/банківських металів, перерахованого за курсом гривні до іноземної валюти/банківських металів в день зарахування коштів у гривнях на рахунок 2900, але не нижче ніж офіційний курс гривні до іноземної валюти/банківських металів, установлений Національним банком України на цей день.

У разі зміни курсу іноземної валюти/банківських металів в день здійснення операції з купівлі іноземної валюти/банківських металів банкам дозволяється додатково зараховувати кошти в гривнях на рахунок 2900 у сумі, якої не вистачає для виконання заяви клієнта про купівлю іноземної валюти/банківських металів. Якщо клієнт не має можливості перерахувати додаткову суму гривень на купівлю іноземної валюти/банківських металів та згоден на придбання меншої суми іноземної валюти/банківських металів, то банк здійснює купівлю іноземної валюти/банківських металів на суму, меншу, ніж зазначена в заяві про купівлю іноземної валюти/банківських металів.

Вимоги цього підпункту не поширюються на операції з купівлі іноземної валюти/банківських металів фізичними особами:

для виконання власних зобов'язань в іноземній валюті/банківських металів за кредитними договорами, укладеними з банками;
у незначному розмірі.

Банк до 19.00 поточного дня подає з використанням засобів Системи підтвердження угод на валютному ринку України Національного банку України інформацію щодо наявної на рахунку 2900 загальної суми коштів у гривнях, яку клієнти банку планують використати для купівлі іноземної валюти/банківських металів наступного операційного дня.

40. Банк зобов'язаний зараховувати куплену, обміняну за дорученням клієнтів іноземну валюту на поточні рахунки клієнтів, за винятком купівлі, обміну іноземної валюти:

для покриття акредитива;

за кореспондентськими рахунками банків-нерезидентів;

для виконання резидентом зобов'язань перед нерезидентом за зовнішньоекономічним договором, якщо обмін іноземної валюти здійснено на міжнародному валютному ринку.

41. Клієнт-резидент зобов'язаний використати іноземну валюту, що куплена у встановленому порядку через банк, не пізніше ніж за десять робочих днів після дня її зарахування на його поточний рахунок на потреби, зазначені в заяві про купівлю іноземної валюти. Ця вимога не поширюється на випадки, передбачені пунктом 42 розділу IV та пунктом 57 розділу V цього Положення цього Положення.

Клієнт-резидент зобов'язаний використати іноземну валюту, куплену у випадку, передбаченому абзацом третім пункту 76 розділу VII цього Положення, не пізніше ніж за два робочих дні після дня її зарахування на його поточний рахунок на цілі, пов'язані з виконанням зобов'язань перед банком-кредитором за кредитним договором.

Заява резидента про купівлю іноземної валюти/договір резидента з банком має містити доручення резидента банку продати куплену іноземну валюту, що не буде перерахована за призначенням у вищезазначений строк.

Ця вимога поширюється на банки під час купівлі ними іноземної валюти з метою виконання власних зобов'язань в іноземній валюті.

42. Клієнти-резиденти, що купують іноземну валюту для виконання боргових зобов'язань перед нерезидентами за кредитами (позиками, поворотною фінансовою допомогою) мають право накопичувати придбану іноземну валюту до чергових дат платежів, що встановлені цими договорами, на поточних рахунках у банках, які обслуговують кредити за такими договорами, без обмеження строку її використання, передбаченого в абзаці першому пункту 41 розділу IV цього Положення, протягом дії зазначених договорів.

43. Клієнт-резидент зобов'язаний перераховувати куплену, обміняну на валютному ринку України іноземну валюту для виконання власних зобов'язань перед нерезидентами лише з поточного рахунку резидента, відкритого в банку, крім розрахунків за акредитивами.

Іноземну валюту, обміняну на міжнародному валютному ринку з метою виконання резидентом зобов'язань перед нерезидентом за зовнішньоекономічним договором, дозволяється перераховувати за призначенням без проміжного зарахування цієї іноземної валюти на поточний рахунок резидента, відкритий у банку.

44. Банк зобов'язаний продати протягом п'яти робочих днів куплену іноземну валюту в разі порушення клієнтами-резидентами строків, передбачених в абзацах першому та другому пункту 41 розділу IV цього Положення.

45. Банк зобов'язаний продати без доручення клієнта-резидента не пізніше ніж на наступний робочий день після дня зарахування на розподільчий рахунок повернені на адресу резидента у зв'язку з тим, що взаємні зобов'язання частково або повністю не виконані, кошти в іноземній валюті, які були куплені та перераховані на користь нерезидента.

46. Вимоги пункту 45 розділу IV цього Положення поширюються також на повернені нерезидентом на адресу клієнта-резидента кошти в іноземній валюті, які були переказані нерезиденту за рахунок одержаного кредиту (позики) в іноземній валюті, якщо резидент виконав зобов'язання за кредитним договором (договором позики) у повному обсязі чи частково за рахунок купленої іноземної валюти або якщо на час повернення коштів резидент купив іноземну валюту з метою виконання зобов'язань за кредитним договором (договором позики), але не переказав її з поточного рахунку за призначенням.

Іноземна валюта, яку повернув нерезидент, має бути продана в сумі, що дорівнює сумі іноземної валюти, купленої для виконання зобов'язань за кредитним договором (договором позики). У разі повернення нерезидентом коштів траншами ці кошти підлягають продажу доти, доки загальна сума проданої іноземної валюти не досягне суми іноземної валюти, купленої для виконання зобов'язань за кредитним договором (договором позики).

Якщо ці кошти повернені резиденту не в банк-кредитор і не в банк, що обслуговує кредит, то резидент не пізніше ніж на наступний робочий день після дня їх зарахування на розподільчий рахунок має надати банку - одержувачу коштів письмово підтверджену одним із вищезазначених банків інформацію про відсутність факту купівлі іноземної валюти або про обсяги іноземної валюти, купленої для виконання зобов'язань за кредитним договором (договором позики).

47. Банк зобов'язаний продати (без зарахування на поточний рахунок резидента-позичальника) не пізніше ніж на наступний робочий день після дня

зарахування на внутрішньобанківський рахунок кошти в іноземній валюті, куплені банком відповідно до абзацу третього пункту 76 розділу IV цього Положення, переказані за цільовим призначенням, але повернені банком, що обслуговує кредитний договір.

48. Вимоги щодо строку продажу іноземної валюти, передбачені пунктами 44 - 47 розділу IV цього Положення, не поширюються на іноземну валюту, що не належить до 1-ї групи Класифікатора.

49. Вимоги до проведення операцій з купівлі, продажу іноземної валюти, її перерахування та використання, установлені цим розділом, не застосовуються до операцій інвестора (представництва іноземного інвестора на території України) за угодою про розподіл продукції у зв'язку з угодою про розподіл продукції.

50. Банк зобов'язаний перераховувати на поточний рахунок клієнта без його доручення кошти в іноземній валюті не пізніше ніж на наступний банківський день після дня їх зарахування на розподільчий рахунок. Зазначена вимога не поширюється на кошти, які згідно із законодавством України підлягають продажу на валютному ринку України.

51. Банк зобов'язаний за дорученням клієнта здійснювати продаж його власних коштів в іноземній валюті не пізніше ніж за п'ять банківських днів, починаючи з дня списання цих коштів з поточного рахунку цього клієнта. Відлік строку продажу іноземної валюти у випадку, якщо кошти для продажу перераховуються клієнтом з іншого банку, починається з дня зарахування таких коштів на кореспондентський рахунок банку. Обмеження щодо строку продажу іноземних валют не поширюється на іноземні валюти, які не належать до 1-ї групи Класифікатора, та на банківські метали.

52. Банк, який обслуговує клієнта, має право за дорученням цього клієнта утримати комісійну винагороду в гривнях з коштів, отриманих від продажу іноземної валюти або банківських металів, без зарахування цієї комісійної винагороди на його поточний рахунок у національній валюті, якщо це передбачено в заяві про продаж іноземної валюти або банківських металів.

V. Особливості здійснення окремих поточних валютних операцій

53. Банк здійснює купівлю іноземної валюти з метою проведення юридичними особами та фізичними особами – підприємцями розрахунків з нерезидентом за поставлені в Україну товари (які відповідно до законодавства України підлягають митному оформленню) за умови наявності в електронних реєстрах митних декларацій інформації про митні декларації, що є підставою для ввезення товарів та їх випуску у вільний обіг на митній території України за відповідним зовнішньоекономічним договором клієнта-резидента (крім

тимчасових митних декларацій, за якими купівля, обмін іноземної валюти не здійснюються).

Банк здійснює купівлю іноземної валюти з метою оплати векселя, якими резидент-імпортер оформив заборгованість перед нерезидентом за договором, за умови наявності в електронних реєстрах митних декларацій інформації про ввезення та випуск у вільний обіг на митній території України товарів (які відповідно до законодавства України підлягають митному оформленню) або в разі пред'явлення документа, який згідно з умовами зовнішньоторговельного договору засвідчує виконання нерезидентом робіт, отримання резидентом послуг. У разі митного оформлення товарів тимчасовими митними деклараціями купівля, обмін іноземної валюти не здійснюються.

54. Банк здійснює купівлю іноземної валюти клієнтам-резидентам (юридичні особи та фізичні особи – підприємці) з метою проведення розрахунків з нерезидентами за імпорт продукції (послуг), який здійснюється без увезення із-за кордону цієї продукції (послуг) на територію України, за умови наявності документів, що підтверджують продаж із зарахуванням виручки на рахунки цього резидента в банках України/використання продукції за межами України та документи, що передбачені для документарної форми розрахунків (у разі застосування такої форми розрахунків).

55. Клієнти-резиденти (юридичні особи та фізичні особи – підприємці) здійснюють купівлю/перерахування іноземної валюти для окремих видів таких поточних неторговельних операцій за умови їх документального підтвердження:

1) розрахунку витрат, що здійснюється клієнтом:
на відрядження за межі України;
на експлуатаційні витрати для транспортних засобів, що виконують рейси за межі України;

2) необхідності повернення резидентом благодійної допомоги, що передбачено у відповідному договорі, в розмірі невикористаного залишку або в разі нецільового використання цієї допомоги за умови, що кошти, які надійшли в Україну як благодійна допомога, були повністю продані на валютному ринку України;

3) необхідності здійснення платежів соціального характеру у відповідності до угод, укладених Україною з відповідними країнами, угод між Пенсійним фондом України та відповідними фондами іноземних країн;

4) необхідності повернення коштів у разі відкликання банками-нерезидентами розрахункових документів. Банк здійснює купівлю іноземної валюти в обсязі, що не перевищує фактично зараховану на рахунок клієнта суму;

56. Фізичні особи - резиденти здійснюють купівлю іноземної валюти з метою переказу за межі України за поточними неторговельними операціями, на підставі документів, що свідчать про наявність у фізичних осіб підстав/зобов'язань для здійснення переказів іноземної валюти за межі України.

57. Фізичні особи-клієнти банків, здійснюють операції у незначному розмірі з купівлі безготівкової іноземної валюти без наявності підстав/зобов'язань. Банк здійснює такі операції на підставі заяви або дистанційного розпорядження клієнта без подання документів, що пов'язані із здійсненням валютної операції.

58. Банк здійснює купівлю іноземної валюти клієнтам – резидентам в разі здійснення в них вилучення (виїмки) оригіналів документів, що підтверджують потребу проведення цими резидентами розрахунків за валютними операціями за умови їх документального підтвердження шляхом надання:

- 1) копії ухвали слідчого судді, суду про тимчасовий доступ до речей і документів;
- 2) копії протоколу вилучення (виїмки) документів;
- 3) копій вилучених документів та їх опис, який складено особою, що вилучила документи;
- 4) інших документів, що мають подаватися в пакеті документів, передбачених для купівлі, обміну іноземної валюти та які не були вилучені.

59. Клієнти-резиденти (юридичні особи або фізичні особи – підприємці) здійснюють купівлю іноземної валюти з метою проведення розрахунків з нерезидентом за договором (комісії, доручення, агентським договором), який уповноважує цього резидента на продаж в Україні продукції, робіт, послуг за дорученням нерезидента. Купівля іноземної валюти здійснюється за рахунок одержаних від реалізації продукції, робіт, послуг коштів в гривнях за умови наявності документів, що підтверджують реалізацію відповідної продукції, робіт, послуг.

60. Клієнти-резиденти (юридичні особи або фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності) здійснюють купівлю іноземної валюти з метою переказування гарантійного забезпечення, для взяття участі в торгах (тендері, аукціоні), що передбачає поставку товарів, за умови документального підтвердження участі в торгах (тендері, аукціоні) шляхом надання:

- 1) договорів/угод/контрактів, розрахунків, рахунків-фактур, листів-повідомлень та інших документів, що подаються залежно від суті операції;

2) копії листа-погодження на переказування коштів відповідного міністерства або іншого центрального органу виконавчої влади, уповноваженого управляти майном, що належить державі, засвідченої підписом керівника (для резидентів, у статутному капіталі яких є частка держави).

61. Авіакомпанії - резиденти здійснюють купівлю іноземної валюти з метою здійснення платежів за межі України у вигляді плати за послуги з аеронавігаційного обслуговування повітряних суден, що справляється Європейською організацією з безпеки аеронавігації (Євроконтроль) відповідно до Багатосторонньої угоди про сплату маршрутних зборів, вчиненої в м. Брюсселі 12.02.81, та інших міжнародних договорів на підставі рахунків-фактур Євроконтролю і реєстрів виконаних авіакомпанією польотів.

62. Державне казначейство України купує іноземну валюту для здійснення розпорядниками бюджетних коштів, переведеними на казначейське обслуговування, видатків, пов'язаних з міжнародною діяльністю, згідно з передбаченими в Державному бюджеті України на відповідний рік бюджетними призначеннями на підставі документального підтвердження шляхом надання:

1) заяви розпорядника бюджетних коштів з визначенням рахунку, на який слід перерахувати кошти в іноземній валюті;

2) витягу з розпису Державного бюджету України на відповідний рік;

3) копії затвердженого кошторису розпорядника бюджетних коштів;

4) платіжного доручення в електронній формі від Державного казначейства України на перерахування коштів у гривнях для купівлі іноземної валюти з обов'язковим зазначенням у призначенні платежу коду бюджетної класифікації видатків та з приміткою "для купівлі іноземної валюти".

63. Постійні представництва здійснюють купівлю іноземної валюти виключно за операціями:

1) з перерахування іноземної валюти на рахунок юридичної особи - нерезидента, інтереси якої представляє це представництво в Україні у межах залишків коштів на рахунку,

2) з оплати витрат, пов'язаних з відрядженням за межі України та експлуатаційних витрат транспортних засобів, що виконують рейси за межі України, за умови документального підтвердження розрахунку витрат;

3) оплати участі в міжнародних симпозиумах, семінарах, конференціях, виставках і спортивних заходах за умови наявності відповідних документів (запрошення, рахунку-фактури тощо), що підтверджують потребу здійснення зазначеної оплати.

64. Офіційні представництва, представництва юридичних осіб - нерезидентів, які не здійснюють підприємницької діяльності, купують, обмінюють іноземну валюту виключно за операціями:

1) з перерахування іноземної валюти на рахунки відповідного органу іноземної країни та юридичної особи - нерезидента, інтереси якої представляє в Україні це представництво, у межах залишків коштів на рахунку;

2) з оплати витрат, пов'язаних з відрядженням за межі України;

3) оплати праці працівників-нерезидентів, у тому числі доплат, надбавок, премій, інших заохочувальних та компенсаційних виплат, власним співробітникам дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав в Україні та представництв міжнародних організацій на території України, якщо фізичні особи не є громадянами України, або не проживають в ній постійно та акредитовані в МЗС України та працюють в Україні згідно з укладеними трудовими договорами (контрактами) (за умови документального підтвердження розрахунку витрат).

65. Банк при здійсненні перерахування іноземної валюти/гривні за поточними операціями урахує особливості щодо подання клієнтом документів, визначених у цьому розділі для купівлі іноземної валюти.

VI. Особливості здійснення валютних операцій, пов'язаних з інвестиційною діяльністю іноземних інвесторів в Україні

66. Іноземний інвестор для здійснення іноземних інвестицій в Україну може:

перераховувати іноземну валюту/гривню із-за кордону, на відкриті в банках України власні рахунки (поточні, інвестиційні, рахунки умовного зберігання (ескроу), кореспондентські), у тому числі через кореспондентські рахунки банків-нерезидентів, відкриті в банках України;

перераховувати безпосередньо на поточний рахунок/кореспондентський рахунок резидента в Україні іноземну валюту/гривні із-за кордону;

здійснювати розрахунки в гривнях/іноземній валюті на території України з власних рахунків в банках України (крім поточних рахунків фізичних осіб-нерезидентів) з іншими іноземними інвесторами/резидентами/нерезидентами, через відкриті ними рахунки в банках України, у тому числі поточні/кореспондентські рахунки номінальних утримувачів в Україні, що

відкриті для здійснення номінальними утримувачами операцій за цінними паперами відповідно до Закону України “Про депозитарну систему України” (далі – рахунок номінального утримувача);

перераховувати з власних рахунків (крім поточних рахунків фізичних осіб-нерезидентів) кошти в гривнях та іноземній валюті на користь інших іноземних інвесторів/нерезидентів через відкритий в банку України кореспондентський рахунок іноземного банку-депозитарію, що має рахунок в цінних паперах в Національному банку України (розрахунки між іноземними інвесторами мають здійснюватися виключно за операціями з купівлі-продажу облігацій внутрішньої державної позики України);

використовувати власний рахунок умовного зберігання (ескроу) для придбання акцій відповідно до процедури, визначеної статтею 65² Закону України “Про акціонерні товариства”, шляхом перерахування коштів на рахунки осіб, які мають право на отримання коштів за акції, або шляхом виплати таким особам відповідних коштів готівкою;

переказувати кошти з одного власного рахунку на інший, що відкриті в іноземним інвестором в банках України;

здійснювати інші валютні операції відповідно до вимог законодавства України, у тому числі цього Положення.

67. Іноземні інвестори здійснюють грошові розрахунки за об’єкти інвестування в Україні виключно в безготівковій формі через рахунки, відкриті в банках України (крім випадку, передбаченого абзацом шостим пункту 66 розділу VI цього Положення, або в разі проведення розрахунків між іноземними інвесторами за межами України).

68. Іноземний інвестор має право розмістити вклад (депозит) в гривнях/іноземній валюті в банку України на договірних засадах шляхом перерахування коштів на вкладний (депозитний) рахунок іноземного інвестора в банку України з інших рахунків цього інвестора в Україні та/або з його рахунків із-за кордону.

Кошти з вкладного (депозитного) рахунку іноземного інвестора повертаються на його рахунки в Україні та/або за кордоном. У випадку відступлення іноземним інвестором на користь іншого іноземного інвестора прав вимоги за договором банківського вкладу щодо виплати грошової суми (вкладу) та процентів на неї, кошти з вкладного (депозитного) рахунку перераховуються на інвестиційний/поточний рахунок/кореспондентський рахунок іноземного інвестора, якому були відступлені відповідні права вимоги за договором банківського вкладу.

69. Повернення іноземної інвестиції, а також прибутків, доходів, інших коштів, одержаних іноземним інвестором від інвестиційної діяльності в Україні, здійснюється:

з поточного рахунку/рахунку умовного зберігання (ескроу)/кореспондентського рахунку резидента в іноземній/національній валюті на рахунки іноземного інвестора в банках України (крім поточних рахунків фізичних осіб-нерезидентів), рахунки іноземного інвестора за кордоном та/або на рахунок номінального утримувача;

з рахунків іноземного інвестора в банках України (крім поточних рахунків фізичних осіб-нерезидентів) в національній/іноземній валюті на рахунки іншого іноземного інвестора в банках України та/або на рахунок номінального утримувача;

з рахунків іноземного інвестора (крім поточних рахунків фізичних осіб-нерезидентів) в іноземній валюті/національній валюті на користь інших іноземних інвесторів/нерезидентів через відкритий в банку України кореспондентський рахунок іноземного банку-депозитарію, що має рахунок в цінних паперах в Національному банку України (розрахунки між іноземними інвесторами мають здійснюватися виключно за операціями з купівлі-продажу облігацій внутрішньої державної позики України);

з рахунку умовного зберігання (ескроу) іноземного інвестора в іноземній валюті/національній валюті на рахунки іншого іноземного інвестора в Україні/за кордоном з метою купівлі-продажу акцій відповідно до процедури, визначеної статтею 65² Закону України “Про акціонерні товариства”;

з інвестиційного рахунку іноземного інвестора в іноземній/національній валюті на інші власні рахунки за межами України/в Україні;

іншим чином, що не суперечить вимогам законодавства України, уключаючи вимоги цього Положення.

70. Резиденти/іноземні інвестори здійснюють валютні операції з переказу коштів в іноземній валюті/гривні з України/на рахунки іноземних інвесторів/номінальних утримувачів в Україні з метою повернення іноземних інвестицій, а також доходів, прибутків, інших коштів, одержаних іноземними інвесторами від інвестиційної діяльності в Україні (уключаючи купівлю резидентами іноземної валюти на зазначені цілі), за умови документального підтвердження:

1) операцій щодо повернення іноземному інвестору дивідендів шляхом подання:

документів, що підтверджують право власності іноземного інвестора на корпоративні права/інвестиційні сертифікати українського емітента, за якими здійснюється виплата дивідендів;

рішення емітента про виплату дивідендів іноземному інвестору. Не дозволяється для купівлі іноземної валюти з метою виплати дивідендів використовувати суму коштів у гривнях, що перевищує суму дивідендів, які підлягають виплаті іноземному інвестору та визначені у відповідному рішенні емітента в гривнях. Перерахунок відповідних зобов'язань з гривні в іноземну валюту у разі перерахування власної (некупленої) іноземної валюти з метою

виплати дивідендів здійснюється за офіційним курсом Національного банку України на дату здійснення відповідної операції;

2) операцій з облігаціями внутрішньої державної позики України (далі - ОВДП) шляхом подання:

у разі виплати погашення та сплати доходу за ОВДП згідно з умовами їх випуску – виписки з рахунку в цінних паперах, виданої депозитарною установою, що підтверджує права іноземного інвестора на ОВДП на дату відповідної операції (виписка може не подаватися за умови, що інвестиційний рахунок іноземного інвестора, через який здійснюються відповідні операції, та рахунок у цінних паперах, на якому обліковуються відповідні ОВДП, відкритий в одному банку);

в інших випадках (продажу іноземним інвестором ОВДП, операцій репо, інших операцій з відчуження ОВДП) – договору про продаж іноземним інвестором ОВДП та виписки з рахунку в цінних паперах, виданої депозитарною установою, що підтверджує права іноземного інвестора на ОВДП на дату відповідної операції/виписки про операції з цінними паперами, виданої депозитарною установою, що містить інформацію про здійснення відповідної операції (виписки можуть не подаватися за умови, що інвестиційний рахунок іноземного інвестора, через який здійснюються відповідні операції, та рахунок в цінних паперах, на якому обліковуються відповідні ОВДП, відкритий в одному банку).

Резиденти/іноземні інвестори в разі купівлі-продажу ОВДП на фондовій біржі в Україні замість документів, передбачених абзацом третім підпункту 2 пункту 70 розділу VI цього Положення, мають право подавати виписку з реєстру біржових угод (контрактів), укладених за результатами біржових торгів, що підтверджує проведення цих операцій з використанням електронної торговельної системи біржі. Ця виписка має бути підписана уповноваженою особою фондової біржі, а також містити інформацію про умови цих контрактів (номер, дату та вид контракту, предмет торгів, його кількість та вартість, інформацію про учасника торгів та його клієнта - іноземного інвестора, дату виконання контракту).

Резиденти/іноземні інвестори в разі купівлі-продажу ОВДП, які розміщені на рахунку в цінних паперах за кордоном, на виконання вимог підпункту 2 пункту 70 розділу VI цього Положення можуть надавати відповідні виписки, видані іноземною депозитарною установою;

3) операцій з обов'язкового продажу іноземним інвестором акцій відповідно до процедури, визначеної статтею 65² Закону України "Про акціонерні товариства" шляхом подання:

копії публічної безвідкличної вимоги про придбання акцій в усіх власників акцій товариства. Банк для проведення відповідної операції клієнта має право самостійно перевірити наявність такої вимоги та відомостей, що вона містить (у загальнодоступній інформаційній базі даних про ринок цінних паперів

Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, на веб-сайті Центрального депозитарію цінних паперів, акціонерного товариства - емітента акцій), без витребування у клієнта її копії;

виписки (довідки) депозитарної установи з рахунку в цінних паперах іноземного інвестора (нерезидента), що підтверджує списання (переказ) акцій з цього рахунку відповідно до процедури, визначеної статтею 65² Закону України “Про акціонерні товариства”;

4) операцій з повернення строкового вкладу (депозиту) іноземного інвестора (у тому числі процентів за цим вкладом), процентів, нарахованих на залишок коштів на його інвестиційному рахунку;

5) операцій з повернення на рахунок іноземного інвестора коштів, що раніше були продані на валютному ринку України (за дорученням (заявою) іноземного інвестора або в результаті обов'язкового продажу) і не були використані для здійснення грошових інвестицій в Україну;

б) операцій щодо повернення іноземному інвестору іноземної інвестиції та доходів, прибутків, інших коштів, отриманих за об'єктами інвестиційної діяльності в Україні, шляхом подання (крім випадків, визначених підпунктами 1 - 5 пункту 70 розділу VI цього Положення):

документів, що підтверджують здійснення іноземних інвестицій (договорів про здійснення іноземних інвестицій, договорів про спільну інвестиційну діяльність без створення юридичної особи, документів, що підтверджують права іноземного інвестора на об'єкт інвестиції, довідок банків-резидентів про здійснення іноземними інвесторами іноземних інвестицій в іноземній валюті/гривні, митних декларацій про ввезення в Україну товарів з метою інвестування та/або інших документів, що підтверджують здійснення іноземних інвестицій відповідно до вимог законодавства України). Якщо строк між датами набуття іноземним інвестором права власності на об'єкт інвестиції та датою здійснення валютної операції з повернення іноземному інвестору іноземної інвестиції та доходів, прибутків, інших коштів, отриманих за об'єктами інвестиційної діяльності в Україні, перевищує п'ять календарних років, то на виконання норм абзацу другого підпункту 6 пункту 70 розділу VI цього Положення достатнім є подання документів, що підтверджують права іноземного інвестора на об'єкт інвестиції;

договору про повернення іноземним інвестором іноземної інвестиції, доходів, прибутків, інших коштів, одержаних іноземним інвестором від інвестиційної діяльності в Україні, та/або інших документів, що підтверджують суму грошових зобов'язань, що підлягають сплаті іноземному інвестору за результатами його інвестиційної діяльності в Україні;

договору про передавання об'єкта іноземної інвестиції між нерезидентами, що передбачає проведення розрахунків за межами України, з документальним підтвердженням його виконання (подається за умови набуття іноземним

інвестором права власності на об'єкт інвестиції в зазначений спосіб). У такому разі документи, що подаються на виконання вимог абзацу другого підпункту 6 пункту 70 розділу VI цього Положення, мають підтверджувати здійснену раніше іноземну інвестицію в Україну в цей об'єкт інвестиції його попереднім власником – нерезидентом;

У разі купівлі-продажу іноземними інвесторами (нерезидентами) цінних паперів на українських фондових біржах замість документів, передбачених абзацами другим і третім підпункту 6 пункту 70 розділу VI цього Положення, дозволяється подавати виписку з реєстру біржових угод (контрактів), укладених за результатами біржових торгів, що підтверджує проведення цих операцій з використанням електронної торговельної системи біржі. Ця виписка має бути підписана уповноваженою особою фондової біржі, а також містити інформацію про умови цих контрактів (номер, дату та вид контракту, предмет торгів, його кількість та вартість, інформацію про учасника торгів та його клієнта - іноземного інвестора (нерезидента), дату виконання контракту тощо).

71. Банк здійснює перерахування коштів в національній та іноземній валюті на кореспондентський рахунок іноземного банку-депозитарію, що має рахунок в цінних паперах в Національному банку України, з метою повернення іноземної інвестиції та/або прибутків, доходів, інших коштів, одержаних іноземним інвестором від інвестиційної діяльності в Україні, з урахуванням вимог визначених розділом XI цим Положенням.

72. Інвестор (представництво іноземного інвестора) за угодою про розподіл продукції на території України має право купувати, обмінювати іноземну валюту для потреб за угодою про розподіл продукції [у тому числі для придбання обладнання, матеріалів, устаткування та інших товарів, робіт і послуг, необхідних для провадження робіт чи здійснення іншої діяльності, передбаченої угодою про розподіл продукції, з метою виконання зобов'язань за кредитними операціями та платежами за цими операціями (проценти, комісійні винагороди, неустойки, штрафні санкції тощо) в іноземній валюті, а також для її перерахування на власний поточний, вкладний (депозитний) рахунок, поточні, вкладні (депозитні) рахунки в Україні або за її межами інвесторів (представництво іноземних інвесторів на території України) за відповідною угодою про розподіл продукції чи держави] на підставі заяви/доручення про купівлю іноземної валюти.

73. Резиденти/іноземні інвестори повинні здійснювати купівлю іноземної валюти/переказ коштів в іноземній валюті/гривні за кордон/на поточний рахунок нерезидента-юридичної особи, відкритий в банку України (крім інвестиційного рахунку), з метою повернення іноземних інвестицій, а також доходів, прибутків, інших коштів, одержаних іноземними інвесторами від інвестиційної діяльності в Україні з дотриманням лімітів, визначених пунктами 88 та 89 розділу IX цього Положення.

VII. Особливості здійснення окремих валютних операцій клієнтів за кредитними договорами (договорами позики, поворотної фінансової допомоги) та за аграрними розписками

74. Клієнти-резиденти здійснюють валютні операції з купівлі іноземної валюти/банківських металів та/або переказу валютних цінностей (іноземної валюти/гривні/банківських металів) за кордон/на поточний рахунок нерезидента-юридичної особи в Україні (крім інвестиційного рахунку) з метою здійснення платежів у рахунок виконання боргових зобов'язань резидента-позичальника перед нерезидентом (кредитором або гарантом/поручителем/заставадавцем, що виконав зобов'язання перед нерезидентом-кредитором за резидента-позичальника), передбачених кредитним договором (договором позики, поворотної фінансової допомоги) [повернення суми одержаного резидентом-позичальником кредиту/позики з урахуванням сплати процентів за користування кредитом/позикою та інших установлених таким договором платежів, що підлягають сплаті на користь кредитора/позикодавця, а також умов договору щодо здійснення платежів у валюті, що відрізняється від валюти, у якій визначена сума кредиту/позики за договором] за умови:

1) документального підтвердження наявності, обсягів та строків виконання цих зобов'язань шляхом надання оригіналів або копій кредитного договору/договору позики/поворотної фінансової допомоги, додаткових документів/угод, що є невід'ємними частинами кредитного договору/договору позики/поворотної фінансової допомоги, а також інших договорів/документів, які стосуються реалізації кредитного договору/договору позики/поворотної фінансової допомоги та здійснення операцій за кредитним договором/договором позики/поворотної фінансової допомоги, включаючи всі документи, які встановлюють/змінюють графік (строки та суми) проведення операцій з одержання/повернення кредиту (позики, поворотної фінансової допомоги) та сплати інших платежів позичальником за договором;

2) документального підтвердження виконання нерезидентом-гарантом (поручителем, заставадавцем) зобов'язань за резидента-позичальника, передбачених кредитним договором/договором позики/поворотної фінансової допомоги з нерезидентом-кредитором [подається для здійснення резидентом-позичальником операцій із задоволення відповідних зворотних вимог нерезидента-гаранта (поручителя, заставадавця)];

3) наявності в АІС “Кредитні договори з нерезидентами” повідомлень про кредитні договори/договори позики/поворотної фінансової допомоги облікового запису (із змінами за їх наявності), який відповідає кредитному договору/договору позики/поворотної фінансової допомоги [з урахуванням

документів, які встановлюють/змінюють графік (строки та суми) проведення операцій з повернення кредиту (позики/поворотної фінансової допомоги) та сплати інших платежів позичальником за договором] (крім кредитних договорів/договорів позики/поворотної фінансової допомоги, інформація про які не підлягає унесенню до АІС “Кредитні договори з нерезидентами” повідомлень про кредитні договори/договори позики/поворотної фінансової допомоги).

75. Купувати іноземну валюту/банківські метали та/або переказувати валютні цінності (іноземну валюту/гривні/банківські метали) з метою виконання зобов'язань резидента-позичальника за кредитним договором/договором позики перед нерезидентом (кредитором або гарантом/поручителем/заставадавцем, що виконав зобов'язання за резидента-позичальника за кредитним договором/договором позики) має право лише банк, що (з урахуванням пункту 9 розділу I цього Положення) обслуговує операції за таким кредитним договором/договором позики.

76. Резиденти-позичальники мають право купувати та/або переказувати іноземну валюту в рахунок виконання зобов'язань резидента-позичальника перед банком України-кредитором за кредитним договором через:

банк, що обслуговує кредитний договір (банк-первісний кредитор; банк, який у банківському консорціумі визначено головним, або кожний з банків-його учасників у межах наданих коштів; банк-новий кредитор або банк, що обслуговує операції за відповідним кредитним договором, у разі заміни кредитора за кредитним договором/здійснення ліквідаційної процедури первісного кредитора);

будь-який інший банк за вибором резидента-позичальника. Банк купує іноземну валюту в сумі, яка визначена резидентом-позичальником, та зараховує її на поточний рахунок резидента-позичальника, відкритий у цьому банку. Куплена іноземна валюта з дотриманням строку, встановленого абзацом другим пункту 41 розділу IV цього Положення, підлягає перерахуванню для виконання зобов'язань резидента-позичальника перед банком-кредитором за кредитним договором. Надлишкова сума платежу, проведеного резидентом-позичальником за рахунок купленої іноземної валюти, підлягає поверненню банком, що обслуговує кредитний договір, банку, через який була здійснена така купівля іноземної валюти, для подальшого її продажу відповідно до пункту 44 розділу IV цього Положення.

77. Резиденти-боржники за фінансовими аграрними розписками (у разі її примусового виконання – державний або приватний виконавець) здійснюють валютні операції з купівлі іноземної валюти та/або переказу коштів в іноземній валюті/гривнях за кордон/на поточний рахунок нерезидента-юридичної особи в Україні (крім інвестиційного рахунку) з метою виконання зобов'язань за цією аграрною розпискою перед нерезидентом-кредитором на підставі таких документів:

1) копії фінансової аграрної розписки, що нотаріально посвідчена та складена за формою, що відповідає вимогам Закону України “Про аграрні розписки”;

2) витягу з Реєстру аграрних розписок щодо такої аграрної розписки;

3) договору, за яким була видана фінансова аграрна розписка;

4) документального підтвердження повного або часткового виконання договору, за яким була видана фінансова аграрна розписка, в частині отримання резидентом-боржником грошових коштів/товарів від кредитора, якому була видана ця розписка (довідки банку про зарахування на рахунок резидента належної суми коштів, митної декларації про поставку резиденту продукції та/або інших передбачених договором документів, які засвідчують виконання кредитором зобов’язань перед резидентом-боржником за цією розпискою).

VIII. Особливості здійснення валютних операцій в страховій діяльності

78. Страховики, що мають ліцензію Національного банку України на здійснення валютних операцій, визначених пунктом 3 частини другої статті 9 Закону України “Про валюту і валютні операції”, можуть здійснювати розрахунки в іноземній валюті на території України за договорами страхування життя зі страхувальниками (особами, що мають право на отримання страхового відшкодування), у тому числі здійснювати купівлю іноземної валюти на валютному ринку України з метою виконання зобов’язань за такими договорами.

79. Страховики-резиденти здійснюють купівлю іноземної валюти/переказ коштів в іноземній валюті/гривні на користь нерезидентів з метою:

проведення розрахунків за договорами страхування/перестраховування з нерезидентами (страховиками, страхувальниками, перестраховиками, перестраховувальниками, особами, що мають право на отримання страхового відшкодування, страхової виплати, викупної суми та інші права вимоги до страховиків);

здійснення розрахунків з нерезидентами за договорами про надання останніми послуг (assistance) в операціях зі страхування за договорами, дія яких поширюється на іноземну територію.

80. Страховики-резиденти можуть здійснювати купівлю іноземної валюти для покриття частини страхових резервів в іноземній валюті за договорами страхування життя в межах, установлених законодавством України, за умови, що страховики несуть відповідальність за відповідними страховими зобов’язаннями в іноземній валюті.

Для здійснення купівлі іноземної валюти в цьому випадку страховики мають надати до банку довідку (листа) в довільній формі за підписами керівника, головного бухгалтера та актуарія, що містить розрахунок суми іноземної валюти, яку потрібно придбати для покриття резервів в іноземній валюті за укладеними страховиком договорами страхування життя, із зазначенням розміру сформованих страхових резервів у відповідній валюті та фактичного розміру наявної іноземної валюти у складі активів страховика.

81. Моторне (транспортне) страхове бюро України (далі - МТСБУ) може здійснювати купівлю іноземної валюти/здійснювати переказ коштів на користь нерезидентів для:

виплат страхового відшкодування за страховика - члена МТСБУ відповідно до статей 4, 5 та 6 Процедурних правил міжнародної системи автомобільного страхування "Зелена картка" (далі - Процедурні правила) або за власника та/або користувача зареєстрованого в Україні транспортного засобу згідно зі статтею 9 Процедурних правил;

виплат нерезидентам страхового відшкодування відповідно до пунктів 41.1 та 41.2 статті 41 Закону України "Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів".

82. МТСБУ може здійснювати купівлю іноземної валюти для покриття частини централізованих страхових резервних фондів МТСБУ в іноземній валюті в межах, установлених чинним законодавством України, якщо МТСБУ несе відповідальність за своїми страховими зобов'язаннями в іноземній валюті. МТСБУ здійснює купівлю іноземної валюти для покриття фонду страхових гарантій у межах надходжень відрахувань, установлених чинним законодавством України, до цього централізованого страхового резервного фонду від страхових платежів за додатковими договорами обов'язкового страхування цивільної відповідальності. Обсяги іноземної валюти, які забезпечують покриття фонду страхових гарантій, установлюються на рівні мінімального розміру цього фонду відповідно до Закону України "Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів".

Для здійснення купівлі іноземної валюти в цьому випадку МТСБУ мають надати до банку довідку (листа) в довільній формі за підписами керівника, головного бухгалтера та актуарія, що містить розрахунок суми іноземної валюти, яку потрібно придбати для покриття частини централізованих страхових резервних фондів МТСБУ в іноземній валюті.

83. Постійні представництва страхових (перестрахових) брокерів-нерезидентів і страхові (перестрахові) брокери-резиденти можуть купувати іноземну валюту на міжбанківському валютному ринку України для здійснення розрахунків за договорами про перестраховання, укладеними з

перестраховиками-нерезидентами та/або перестраховувальниками-нерезидентами за посередництвом таких страхових брокерів.

Постійні представництва страхових (перестрахових) брокерів-нерезидентів також мають право купувати іноземну валюту за гривні, одержані від надання в Україні послуг в сфері страхової діяльності, з метою її перерахування на рахунок юридичної особи-нерезидента, інтереси якої представляє на території України це представництво.

84. Резиденти (крім страховиків, МТСБУ, постійних представництв страхових (перестрахових) брокерів-нерезидентів, страхових (перестрахових) брокерів-резидентів) можуть здійснювати купівлю іноземної валюти/перекази на користь нерезидентів для здійснення розрахунків за операціями у сфері страхування (сплати страхових платежів, внесків, премій, відшкодування шкоди, збитків) у порядку здійснення поточних/капітальних операцій відповідно до вимог законодавства України, уключаючи цього Положення.

IX. Ліміти

85. Резиденти та іноземні інвестори зобов'язані здійснювати валютні операції з купівлі/переказу коштів за кордон/на поточний рахунок нерезидента-юридичної особи, відкритий в Україні (крім інвестиційного рахунку), з дотриманням лімітів, визначених пунктами 86 – 89 розділу IX цього Положення.

86. Фізичній особі - резиденту дозволяється здійснювати валютні операції з переказу коштів з України/на поточні рахунки нерезидентів-юридичних осіб, відкриті в Україні (крім інвестиційних рахунків), з метою виконання власних зобов'язань перед нерезидентом за договором страхування життя/зі здійснення інвестиції за кордон/розміщення коштів на власному рахунку за межами України протягом календарного року на загальну суму, що не має перевищувати в сукупності 50 000 євро включно (еквівалент цієї суми в іншій іноземній валюті/гривні за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком на дату здійснення відповідної операції).

Обмеження (ліміт), передбачене(-ий) абзацом першим пункту 86 розділу IX цього Положення поширюється на валютні операції фізичних осіб за умови, що ці операції здійснюються фізичними особами для власних потреб та не пов'язані з їх підприємницькою діяльністю.

87. Резиденту (юридичній особі/фізичній особі-підприємцю) дозволяється здійснювати валютні операції з переказу коштів з України/на поточні рахунки нерезидентів-юридичних осіб, відкриті в Україні (крім інвестиційних рахунків), протягом календарного року на загальну суму, що не має перевищувати в сукупності 2 000 000 євро включно (еквівалент цієї суми в іншій іноземній валюті/гривні за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком на дату здійснення відповідної операції).

Обмеження (ліміт), передбачене(-ий) абзацом першим пункту 87 розділу IX цього Положення не поширюється на такі операції резидентів:

- власні операції банків;
- поточні торговельні операції;
- поточні неторговельні операції;

операції, пов'язані з виконанням зобов'язань за гарантіями, поруками, заставою, а також операції з відшкодування резидентом-боржником коштів нерезиденту-гаранту (поручителю), який виконав забезпечене гарантією/порукою зобов'язання резидента-боржника перед кредитором (резидентом або нерезидентом). Виключення передбачене, абзацом шостим пункту 3 глави 1 розділу V цього Положення, може застосовуватися за умови, що на виконання основного зобов'язання за відповідним договором, що було забезпечено гарантією, порукою, заставою, не поширюється обмеження (ліміт), передбачене(-ий) абзацом першим пункту 87 розділу IX цього Положення);

операції, пов'язані з виконанням зобов'язань за фінансовими аграрними розписками, лізингом, факторингом, операціями страхування/перестраховування;

операції з виконання боргових зобов'язань перед нерезидентами, за залученими резидентами кредитами, позиками (поворотною фінансовою допомогою), у тому числі операцій, що здійснюються через рахунки резидентів-позичальників, відкриті за кордоном;

операцій з повернення іноземному інвестору прибутків, доходів (у тому числі дивідендів) та інших коштів, одержаних іноземними інвесторами від інвестиційної діяльності в Україні

операцій, які здійснюються з міжнародними фінансовими організаціями або на їх користь, якщо Україна є членом такої міжнародної фінансової організації;

операцій у випадках, передбачених міжнародним договором України;

переказ інвестором (представництвом іноземного інвестора на території України) за межі України іноземної валюти іншим інвесторам за відповідною угодою про розподіл продукції;

переказування гарантійного забезпечення для участі в торгах (тендері, аукціоні), що передбачають поставку товарів (продукції, робіт, послуг, прав інтелектуальної власності).

88. Банку дозволяється здійснювати купівлю/перерахування іноземної валюти/гривні з метою повернення за кордон/на поточні рахунки нерезидентів-юридичних осіб, відкриті в Україні (крім інвестиційних рахунків), коштів, отриманих іноземними інвесторами за операціями з продажу цінних паперів, корпоративних прав, коштів, отриманих унаслідок зменшення статутних капіталів юридичних осіб, виходу з господарських товариств іноземних інвесторів, лише в разі одночасного дотримання таких умов:

купівлю/перерахування іноземної валюти з цією метою здійснює резидент [покупець цінних паперів/корпоративних прав; юридична особа, статутний

капітал якої зменшується/з якої виходить учасник - іноземний інвестор; посередник (комісіонер, повірений)] або іноземний інвестор;

протягом календарного місяця особа, яка зазначена в абзаці другому пункту 88 розділу IX цього Положення, здійснює купівлю/перерахування іноземної валюти з цією метою у межах загальної суми, що не може перевищувати 5 000 000 євро (еквівалент цієї суми в іншій іноземній валюті/гривні за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату здійснення відповідної операції);

зазначена в абзаці другому пункту 88 розділу IX цього Положення особа здійснює купівлю/перерахування іноземної валюти з цією метою через один банк (за вибором такої особи). Зміну банку, що обслуговує такі операції, дозволяється проводити на підставі письмового звернення клієнта до банку, до якого переводиться на обслуговування клієнт, з урахуванням вимог пункту 9 розділу I цього Положення.

Обмеження (ліміт), передбачене(-ий) пунктом 88 розділу IX цього Положення, не поширюються на купівлю/перерахування іноземної валюти з метою повернення коштів, отриманих іноземними інвесторами за операціями з продажу державних облігацій України на фондових біржах та поза їх межами, а також продажу боргових/лістингових цінних паперів на фондових біржах.

89. Банку дозволяється здійснювати купівлю/перерахування іноземної валюти/гривні з метою повернення за кордон/на поточні рахунки нерезидентів-юридичних осіб, відкриті в Україні (крім інвестиційних рахунків), іноземному інвестору дивідендів в разі одночасного дотримання таких умов:

дивіденди виплачуються за корпоративними правами/акціями та нараховані за період до 2017 року (включно);

купівлю/перерахування іноземної валюти/гривні з метою повернення дивідендів здійснює емітент корпоративних прав/акцій, за якими виплачуються дивіденди, або депозитарна установа, що обслуговує рахунок у цінних паперах іноземного інвестора, або безпосередньо іноземний інвестор;

протягом календарного місяця особа, яка зазначена в абзаці третьому пункту 89 розділу IX цього Положення, здійснює купівлю/перерахування іноземної валюти/гривні з метою повернення дивідендів у межах загальної суми, що не може перевищувати 7 000 000 євро (еквівалент цієї суми в іншій іноземній валюті/гривні за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату здійснення відповідної операції);

зазначена в абзаці третьому пункту 89 розділу IX цього Положення особа здійснює купівлю/перерахування іноземної валюти з метою повернення за кордон дивідендів через один банк (за вибором такої особи). Зміну банку, що обслуговує ці операції, дозволяється проводити на підставі письмового звернення клієнта до банку, до якого переводиться на обслуговування клієнт, з урахуванням вимог пункту 9 розділу I цього Положення.

90. Банк зобов'язаний здійснювати валютні операції резидентів, на які поширюються обмеження (ліміти), визначені в пунктах 86 та 87 розділу IX цього Положення (далі в цьому розділі – Валютні операції), з використанням АІС “Е-ліміти”.

91. Резидент (ініціатор Валютної операції) для проведення Валютної операції має звернутися в банк, в якому він має відкритий власний рахунок, та подати оригінали або копії документів, визначені пунктом 5 розділу I цього Положення.

Зазначені в пункті 91 розділу IX цього Положення документи можуть не подаватися для здійснення Валютної операції з метою розміщення резидентом коштів на власному рахунку за межами України, а також у випадках визначених пунктом 6 розділу I цього Положення.

92. Банк має право витребувати у резидента додаткові документи (інформацію), що пов'язані зі здійсненням Валютної операції та/або необхідні банку для забезпечення валютного нагляду з урахуванням ризик-орієнтованого підходу.

93. Банк має пересвідчитися в чинності (дійсності) поданих резидентом (заявником) документів (інформації), відповідності їх оформлення вимогам законодавства України, розділу IX цього Положення.

94. Банк за умови відповідності поданих резидентом (ініціатором) документів (інформації) вимогам валютного законодавства України до проведення Валютної операції надсилає до Національного банку України запит в електронному вигляді засобами АІС “Е-ліміти” для перевірки ліміту клієнта та внесення інформації про Валютну операцію до АІС “Е-ліміти”.

95. Запит, зазначений в пункті 94 розділу IX цього Положення має містити наступну інформацію:

1) відомості щодо резидента (ініціатора Валютної операції):

прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), реєстраційний номер облікової картки платника податків (крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті/запис в електронному безконтактному носії або в паспорті проставлено слово “відмова”), серія (за наявності) та номер паспорта, дата народження – для резидентів-фізичних осіб;

повне найменування, ідентифікаційний код юридичної особи (код ЄДРПОУ) – для резидентів-юридичних осіб;

2) відомості щодо мети проведення Валютної операції резидента:

розміщення коштів на власному рахунку за межами України;
здійснення інвестиції за кордон;
надання позики, кредиту, у тому числі поворотної фінансової допомоги, нерезиденту;

інша Валютна операція, що не зазначена в абзацах другому – четвертому підпункті 2 пункту 95 розділу IX цього Положення (у такому випадку, банк у довільній формі засобами АІС “Е-ліміти” додатково вносить коротку загальну інформацію про мету цієї Валютної операції);

3) відомості щодо суми Валютної операції:
найменування іноземної валюти/гривні, в якій здійснюється переказ;
сума операції в одиниці цієї іноземної валюти/гривні;

4) відомості щодо отримувача переказу коштів за кордоном та реквізитів його рахунку:

найменування/прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) отримувача переказу;

країна місцезнаходження/постійного місця проживання отримувача переказу;

найменування та країна місцезнаходження іноземної фінансової установи, де відкрито рахунок отримувача переказу.

96. Національний банк України в автоматизованому порядку на підставі поданого банком запиту у разі відповідності Валютної операції встановленому ліміту вносить інформацію про Валютну операцію до АІС “Е-ліміти” та надсилає відповідне повідомлення до банку засобами АІС “Е-ліміти” з інформацією про зменшення ліміту резидента на суму Валютної операції (далі в цьому розділі – Повідомлення).

Датою (днем) і номером отримання банком Повідомлення є дата (день) і номер облікового запису в АІС “Е-ліміти” про надсилання Повідомлення.

97. Банк має право провести Валютну операцію виключно після отримання від Національного банку України засобами АІС “Е-ліміти” Повідомлення та не пізніше наступного робочого дня після дня отримання банком цього Повідомлення.

98. У випадку, якщо Валютна операція не відповідає встановленому ліміту Національний банк України засобами АІС “Е-ліміти” на запит Банку відмовляє у внесенні до АІС “Е-ліміти” інформації про Валютну операцію. У такому випадку проведення Валютної операції забороняється.

99. Національний банк України анулює Повідомлення шляхом унесення відомостей до АІС “Е-ліміти” на підставі поданого електронного запиту в АІС “Е-ліміти” банком, якому надсилалося раніше це Повідомлення:

1) у разі виявлення технічних помилок в запиті банку, що надсилався для перевірки ліміту клієнта та внесення інформації про Валютну операцію до АІС “Е-ліміти”. Подання банком електронного запиту в АІС “Е-ліміти” для анулювання Повідомлення в цьому разі дозволяється до моменту проведення Валютної операції, яка була зазначена у відповідному запиті;

2) якщо Валютна операція, про яку надсилав запит банку до АІС “Е-ліміти” та отримав Повідомлення, не була проведена. Банк у такому разі зобов’язаний надіслати електронний запит в АІС “Е-ліміти” для анулювання Повідомлення не пізніше другого робочого дня після дня отримання Повідомлення;

3) у разі повернення платежу, за яким було отримано банком Повідомлення. Подання банком електронного запиту в АІС “Е-ліміти” для анулювання Повідомлення здійснюється в такому випадку протягом п’яти робочих днів із дня отримання від резидента (ініціатора Валютної операції) письмової заяви (листа) про повернення платежу, його причини та (за потреби) додаткових підтвердних документів.

100. Інформація про надсилання Національним банком України Повідомлення або його анулювання доводиться до відома банку шляхом надання доступу банку до відповідних відомостей в АІС “Е-ліміти”.

Банк доводить до відома резидента (ініціатора Валютної операції) інформацію про надсилання Національним банком України Повідомлення або його анулювання шляхом надання інформації такому резиденту з АІС “Е-ліміти”, яка містить відомості про цього резидента, Валютну операцію (мету, суму цієї операції, отримувача переказу), дату (день) і номер отримання банком Повідомлення та (у разі анулювання) причини анулювання Повідомлення.

101. Надсилання, анулювання Національним банком України Повідомлення здійснюється безкоштовно.

102. Резидент (ініціатор Валютної операції) має право звернутися до банку, якому надсилалося Повідомлення про Валютну операцію, з письмовим запитом (у тому числі у вигляді електронного документа з кваліфікованим електронним підписом цього резидента (для юридичних осіб - підписом уповноваженої особи), відповідно до Закону України “Про електронні довірчі послуги” для отримання інформації з АІС “Е-ліміти” щодо отримання Повідомлення та/або його анулювання. Банк за письмовим запитом резидента зобов’язаний надати таку інформацію з АІС “Е-ліміти” протягом п’яти робочих днів із дня отримання такого запиту.

Запит резидента на отримання інформації з АІС “Е-ліміти” підлягає зберіганню в банку.

Х. Порядок використання поточних рахунків клієнтів банку для здійснення валютних операцій.

103. Клієнти банків (резиденти та нерезиденти) для здійснення валютних операцій можуть використовувати в залежності від видів діяльності поточні рахунки:

суб'єктів господарювання - резидентів (юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців);

фізичних осіб (резидентів та нерезидентів);

офіційних представництв;

представництв юридичних осіб - нерезидентів, які не займаються підприємницькою діяльністю (у тому числі, представництв іноземних банків), установ (груп управління програмами або проектами міжнародної технічної допомоги);

установ міжнародних організацій;

постійних представництв;

юридичних осіб-нерезидентів;

іноземних інвесторів (інвестиційні рахунки).

104. Зарахування коштів в іноземній валюті на поточні рахунки клієнтів здійснюється через розподільчі рахунки у визначених цим Положенням випадках. Зарахування банківських металів на рахунки клієнтів здійснюється без використання розподільчих рахунків.

105. За поточними рахунками в іноземній валюті юридичних осіб - резидентів здійснюються операції:

1) з готівковою іноземною валютою/платіжними документами;

2) за зовнішньоекономічними контрактами (договорами, угодами). Здійснення розрахунків за торгівельним зовнішньоекономічним договором (контрактом) за допомогою електронного платіжного засобу забороняється, крім випадків здійснення таких розрахунків за одним зовнішньоекономічним договором (контрактом) в один операційний день операція за яким не перевищує незначний розмір;

3) з облігаціями зовнішньої державної позики;

4) пов'язані з отриманням/наданням кредитів, позик, поворотної фінансової допомоги за договорами з нерезидентами;

5) з повернення коштів нерезидентом, на користь якого були перераховані раніше;

б) на підставі договорів комісії, доручення, консигнації або агентських угод;

7) з отримання, перерахування гуманітарної допомоги в порядку, визначеному законодавством України;

8) із зарахування благодійних внесків від нерезидентів (в тому числі через їх представництва) та їх повернення, якщо це передбачено умовами договору;

9) із зарахування згідно з міжурядовими угодами та проектами технічної допомоги від юридичних осіб-нерезидентів та їх повернення, якщо це передбачено умовами угод та проектами технічної допомоги;

10) із зарахування від нерезидентів адвокатським та іншим компаніям-резидентам за справами, які перебувають у провадженні цих компаній згідно з їх статутною діяльністю та ліцензією на відповідну діяльність;

11) з оплати платежів, що мають обов'язковий характер, іноземним судовим, слідчим, арбітражним, нотаріальним та іншим повноважним органам (у тому числі сплата податків, зборів та інших обов'язкових платежів) в іноземних державах, витрат іноземних адвокатів у разі порушення судових або кримінальних справ за кордоном;

12) згідно з контрактом (договором, угодою) юридичній особі - резиденту, яка є агентом юридичної особи - нерезидента згідно з Кодексом торговельного мореплавства України, для виплати капітану судна, що належить судновласнику-нерезиденту, на експлуатаційні потреби;

13) із здійснення іноземних інвестицій в Україну, повернення іноземних інвестицій, а також доходів, прибутків, інших коштів, одержаних іноземним інвестором від інвестиційної діяльності в Україні. Здійснення таких операцій з використанням електронного платіжного засобу забороняється;

14) з перерахування з рахунків постійних представництв нерезидентів в Україні, якщо в призначенні платежу коштів, що надійшли з-за кордону, зазначено, що ці кошти згідно з договором (контрактом, угодою) належать цьому резиденту;

15) з торгівлі валютними цінностями;

16) із виплати/повернення коштів на відрядження за кордон. Готівкова іноземна валюта, що не використана та повернена зараховується на рахунок протягом п'яти банківських днів з часу його оприбуткування до каси;

17) із отримання/повернення коштів, отриманих як кредит, позика, фінансова допомога в банку;

18) перераховані/зараховані з власного поточного/вкладного (депозитного) рахунку (уключаючи зарахування коштів у сумі процентів, нарахованих за залишком коштів на власному поточному та вкладному (депозитному) рахунках;)

19) із зарахування коштів, перерахованих з рахунку отримувача гуманітарної допомоги на рахунок набувача гуманітарної допомоги (уключаючи зарахування коштів у сумі процентів, нарахованих за залишком коштів, що надійшли на рахунок як гуманітарна допомога);

20) із перерахування коштів на власний рахунок умовного зберігання (ескроу) та зарахування коштів, повернутих з власного рахунку умовного зберігання (ескроу);

21) з ведення спільної інвестиційної діяльності за участю нерезидента-інвестора без створення юридичної особи (перераховані з рахунку для ведення спільної інвестиційної діяльності в разі припинення спільної діяльності/перерахування на такий рахунок);

22) із перерахування за кордон за навчання, за участь у конференціях, виставках за умови наявності відповідних документів (запрошення, рахунка-фактури тощо), що підтверджують потребу здійснення зазначених перерахувань;

23) із перерахування фізичним особам коштів, які отримані адвокатськими компаніями - резидентами України з-за кордону за дорученням фізичних осіб за справами, що перебувають у провадженні цих компаній згідно з їх статутною діяльністю;

24) перерахування за кордон на ім'я фізичних осіб, які тимчасово перебувають за межами України в довгостроковому відрядженні або навчаються, як оплата праці (або як стипендія);

25) перерахування за сплату державного мита відповідно до законодавства України;

26) перерахування за межі України іноземної валюти для сплати вступних або членських внесків, що сплачуються як разові або періодичні внески для забезпечення поточної діяльності юридичних осіб - нерезидентів;

27) з розміщення в банках України на умовах субординованого боргу/ повернених цих коштів відповідно до договору;

28) інші зарахування/перерахування, що не суперечать законодавству України.

106. Зарахування коштів на поточних рахунок юридичних осіб-резидентів, визначених підпунктами 1 – 14 та 28 пункту 105 розділу X цього Положення, здійснюється через розподільчий рахунок.

107. За поточними рахунками відокремленого підрозділу юридичної особи-резидента в іноземній валюті здійснюються операції:

1) із зарахування коштів за реалізовану продукцію, виконані роботи і надані послуги у випадках, передбачених законодавством України;

2) із зарахування коштів перерахованих юридичною особою, яка створила відокремлений підрозділ;

3) з використання коштів на оплату витрат на службові відрядження за кордон своїх працівників, а також для забезпечення експлуатаційних потреб власних (орендованих, зафрахтованих) транспортних засобів під час їх перебування за межами України;

4) перерахування коштів на придбання продукції, робіт, послуг, призначених для власного споживання, за контрактами (договорами) з нерезидентами.

108. Кошти з поточного рахунку в іноземній валюті відокремленого підрозділу юридичної особи, яка отримала ліцензію Національного банку України на здійснення валютних операцій, можуть бути використані для забезпечення здійснення валютних операцій у межах повноважень, наданих відокремленому підрозділу юридичною особою, яка створила цей підрозділ.

Виручка, одержана за продукцію, роботу, послугу в іноземній валюті після зарахування на поточний рахунок відокремленого підрозділу протягом п'яти робочих днів (уключаючи день зарахування виручки на поточний рахунок відокремленого підрозділу) перераховується в повному обсязі на поточний рахунок юридичної особи, яка створила відокремлений підрозділ (через розподільний рахунок, відкритий банком для цієї юридичної особи).

109. Зарахування коштів на поточний рахунок в іноземній валюті фізичної особи - резидента, яка є підприємцем, та використання коштів з цього рахунку здійснюється за режимом поточного рахунку в іноземній валюті юридичних осіб - резидентів.

Забороняється перерахування коштів в іноземній валюті з поточного рахунку фізичної особи - резидента, яка є підприємцем, на поточний рахунок цієї фізичної особи, відкритий для власних потреб.

110. Кошти за поточним рахунком фізичної особи, яка провадить незалежну професійну діяльність, використовуються відповідно до порядку, встановленого для використання коштів за поточними рахунками суб'єктів господарювання.

111. На окремі поточні рахунки в національній та іноземній валюті юридичних осіб - резидентів, які мають відповідні повноваження згідно із законодавством України, зараховуються кошти, що підлягають переходу у власність держави (конфісковані, безхазайні, прийняті митними органами на зберігання, у випадках, передбачених законодавством України, загублені або залишені в готелях, транспорті, театрах, інших громадських місцях, якщо за ними не звернувся їх власник протягом терміну, встановленого законодавством України, спадкові, подаровані державі тощо). Операції за цими рахунками здійснюються відповідно до вимог законодавства України.

112. Із рахунків в національній валюті фізичних осіб - резидентів забороняється перерахування коштів на рахунки фізичних осіб - нерезидентів, крім перерахувань на:

- 1) інвестиційні рахунки;
- 2) рахунки фізичних осіб - нерезидентів у разі самостійного виконання боржником - фізичною особою - резидентом рішення суду або рішення інших органів (посадових осіб), яке підлягає примусовому виконанню;
- 3) рахунків фізичних осіб-нерезидентів у разі продажу ними власного майна на території України фізичній особі-резиденту, якщо це майно не є об'єктом іноземної інвестиції в Україну, а також надання цього майна в оренду;

113. За поточними рахунками в національній валюті фізичних осіб - нерезидентів здійснюються такі операції:

- 1) з оплати праці, державної допомоги та соціальної виплати, які здійснюються за рахунок коштів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, та матеріальної допомоги працівникам, відшкодування витрат власних коштів у відрядженні, авторські гонорари, премії, призи, одержані від юридичної особи - резидента та представництва юридичної особи - нерезидента (у тому числі готівкові кошти, одержані в Україні як авторська винагорода, за умови пред'явлення авторського договору (договору про передачу права на використання твору));

2) із отримання доходу (прибутку) від здійснення підприємницької діяльності на території України, перерахований з власного поточного рахунку, відкритого для здійснення підприємницької діяльності, після сплати податків, зборів та інших платежів, передбачених законом;

3) з відшкодування/спрямування Фондом гарантування вкладів фізичних осіб під час здійснення процедури ліквідації банку;

4) з відшкодування шкоди, заподіяної працівникам унаслідок каліцтва;

5) зарахування коштів у разі продажу ними власного майна на території України фізичній особі-резиденту, якщо це майно не є об'єктом іноземної інвестиції в Україну, а також за надання цього майна в оренду;

6) з одержання в порядку спадкування;

7) із зарахування коштів на підставі рішень судів або рішень інших органів (посадових осіб), які підлягають примусовому виконанню;

8) із перерахування коштів з метою відшкодування витрат судовим, слідчим, нотаріальним та іншим повноважним органам;

9) пов'язані із сплатою податків і зборів та поверненням надлишково сплачених сум податків і зборів;

10) із сплатою страхових і членських внесків та отримання відшкодування страхових сум;

11) з перерахування/зарахування коштів з власних поточних і вкладних (депозитних) рахунків, відкритих для власних потреб (уключають отримання у сумі процентів, нарахованих за залишком коштів на власному поточному та вкладному (депозитному) рахунках);

12) із зарахування коштів перерахованих з власних інвестиційних рахунків;

13) із зарахування коштів, перерахованих з поточного рахунку іншої фізичної особи - нерезидента;

14) із перерахування на поточний або вкладний (депозитний) рахунок іншої фізичної особи;

15) з торгівлі валютними цінностями;

16) з готівкою та платіжними документами;

17) із зарахування/перерахування коштів, що були раніше помилково (надмірно) перераховані/зараховані. Зазначені кошти зараховуються/перераховуються у сумі, що не перевищує раніше перераховану/зараховану;

18) пов'язані із розміщенням/поверненням коштів в банках України на умовах субординованого боргу та, які враховуються до капіталу банку;

19) з перерахування благодійного внеску на поточний рахунок благодійної організації;

20) за іменними ощадними (депозитними) сертифікатами цього банку, у якому відкритий цей рахунок, а також за операціями від погашення успадкованих ощадних (депозитних) сертифікатів і процентів за ними;

21) отримання коштів за договором дарування;

22) перерахування з метою здійснення розрахунків за купівлю товару, отримання послуг на території України;

23) отримання коштів в результаті ліквідації юридичних осіб.

114. За поточними рахунками в іноземній валюті фізичних осіб - резидентів здійснюються такі операції:

1) з готівковою іноземною валютою (внесення власником рахунку, переказування на власний рахунок або рахунок родичів в межах України, переказування за межі України, виплата готівкою, крім виплати коштів, отриманих від нерезидентів як кредит, позика, поворотна фінансова допомога) та платіжними (іменними) документами;

2) із зарахування іноземної валюти, переказаної з-за кордону/перерахування іноземної валюти за межі України за поточними неторговельними операціями;

3) пов'язані із зарахуванням на власний поточний (відкритий для власних потреб) або власний вкладний (депозитний) рахунок в іноземній валюті (уключаючи зарахування суми процентів, нарахованих за залишком коштів на власному поточному та вкладному (депозитному) рахунках)/із перерахуванням з таких рахунків;

4) пов'язані з перерахуванням на власний рахунок умовного зберігання (ескроу) в іноземній валюті з метою проведення розрахунків з нерезидентом-інвестором/поверненням з власного рахунку умовного зберігання (ескроу);

5) пов'язані з перерахуванням в межах України на рахунок іншої фізичної особи – резидента/із зарахуванням від іншої фізичної особи (резидента або нерезидента) з їх власних поточних рахунків в іноземній валюті. Зазначені операції дозволено здійснювати виключно за умови, що надходження/перерахування коштів на рахунок/з рахунку здійснюється від родичів/родичам;

б) виплата/повернення коштів на відрядження;

7) пов'язані із здійсненням іноземних інвестицій в Україну (перерахування з інвестиційного рахунку/рахунку умовного зберігання (ескроу) нерезидента-інвестора/на інвестиційний рахунок нерезидента-інвестора в Україні або на його рахунок в іноземному банку);

8) з торгівлі валютними цінностями;

9) пов'язані із здійсненням маржинальної торгівлі;

10) з іменними ощадними (депозитними) сертифікатами (ураховуючи зарахування коштів від погашення успадкованих ощадних (депозитних) сертифікатів і процентів за ними);

11) з казначейськими зобов'язаннями України та облігаціями внутрішніх державних позик України, номінованих в іноземній валюті;

12) із зарахування коштів, що помилково (надмірно) перераховані з рахунку/повернення помилково (надмірно) отриманих коштів. Зазначені кошти перераховуються з цього рахунку/зараховуються на цей рахунок у сумі, що не перевищує раніше отриману/перераховану;

13) із зарахування коштів, перерахованих власнику рахунку за дорученням юридичної особи - нерезидента через юридичну особу - резидента (посередника) на підставі укладених міжнародних угод (контрактів, договорів), якими передбачено отримання фізичними особами - резидентами гонорарів, премій, призів та інших виплат від нерезидентів України з-за кордону за використання їх творів, винаходів, відкриттів тощо відповідно до законодавства України;

14) з одержання коштів в порядку спадкування та за договором дарування;

15) із зарахування коштів, перерахованих за рішенням суду або рішенням інших органів (посадових осіб), яке підлягає примусовому виконанню;

16) із зарахування коштів, перерахованих адвокатською компанією (об'єднанням), яка за дорученням власника рахунку представляє його інтереси за кордоном у вирішенні справ щодо спадщини, пенсії, аліментів, відшкодування заподіяної шкоди, страхового відшкодування;

17) із зарахування коштів, перерахованих з рахунку резидента-посередника (повіреного, комісіонера) кошти іноземного інвестора за продаж власником рахунку цьому інвестору об'єкта інвестиційної діяльності в Україні. Зарахування коштів за такими операціями дозволяється у разі надходження коштів від іноземного інвестора із-за меж України;

18) з перерахування коштів для розміщення в банках України на умовах субординованого боргу з подальшим урахуванням цих коштів до капіталу банку та їх повернення;

19) з одержання коштів у вигляді доходів, прибутків, інших коштів за операціями з цінними паперами іноземних емітентів, обіг яких здійснюється на території України;

20) з перерахування коштів для погашення заборгованості за отриманим кредитом в іноземній валюті (у тому числі проценти, комісійні, неустойка відповідно до законодавства України);

21) з перерахування коштів кредитором для виконання зобов'язань за боржника за договором поруки;

22) з перерахування за межі України нерезиденту як відшкодування за виконане ним зобов'язання за гарантією, договором поруки;

23) перерахування на рахунок резидента-посередника, який за дорученням власника рахунку або іноземного інвестора на підставі договору комісії або доручення здійснює купівлю-продаж об'єкта іноземної інвестиції в Україні, що належить іноземному інвестору.

115. За поточними рахунками в іноземній валюті фізичних осіб – нерезидентів здійснюються такі операції:

1) із перерахування коштів за межі України за поточними неторговельними операціями та в Україні. Такі перерахування також можуть здійснюватися з вкладного (депозитного) рахунку без проміжного зарахування на поточний рахунок;

2) з готівковою іноземною валютою (внесення власником рахунку, переказування на власний рахунок або рахунок родичів в межах України, переказування за межі України, виплата готівкою) та платіжними (іменними) документами;

3) із зарахування коштів з оплати праці, у тому числі доплат, надбавок, премій, інших заохочувальних та компенсаційних виплат, власним співробітникам дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав в Україні та представництв міжнародних організацій на території України, якщо фізичні особи не є громадянами України або не проживають в ній постійно та акредитовані в Міністерстві закордонних справ України;

4) із зарахування коштів за відшкодування витрат власних коштів у відрядженні за кордоном, авторські гонорари, премії, призи відповідно до законодавства України;

5) із зарахування коштів, перерахованих для забезпечення витрат на відрядження за кордон;

6) із зарахування коштів з власних поточних або вкладних (депозитних) рахунків, відкритих для власних потреб та перерахування коштів на ці рахунки (уключаючи зарахування суми процентів, нарахованих за залишком коштів на власному поточному та вкладному (депозитному) рахунках);

7) із зарахування коштів у межах України іншою фізичною особою - нерезидентом/із перерахування в межах України на поточний або вкладний (депозитний) рахунок іншої фізичної особи - резидента або нерезидента. Зазначені операції дозволено здійснювати виключно за умови, що надходження/перерахування коштів на рахунок /з рахунку здійснюється від родичів/родичам;

8) із зарахування коштів перерахованих з власних інвестиційних рахунків/із перерахування коштів на власний інвестиційний рахунок;

9) за операціями з іменними ощадними (депозитними) сертифікатами (ураховуючи кошти, що зараховуються як одержані від погашення успадкованих ощадних (депозитних) сертифікатів і процентів за ними);

10) з торгівлі валютними цінностями;

11) з перерахування коштів для розміщення в банках України на умовах субординованого боргу з подальшим урахуванням цих коштів до капіталу банку та їх повернення;

12) із перерахування на рахунок юридичної особи - резидента як сплата мита, зборів або застави/із повернення суми сплаченого мита, зборів або застави;

13) із зарахування коштів, перерахованих за рішенням суду або рішенням інших органів (посадових осіб), яке підлягає примусовому виконанню;

14) із зарахування коштів, одержаних в порядку спадкування та за договором дарування;

15) із зарахування коштів, що помилково (надмірно) перераховані з рахунку/повернення помилково (надмірно) отриманих коштів. Зазначені кошти перераховуються з цього рахунку/зараховуються на цей рахунок у сумі, що не перевищує раніше отриману/перераховану;

16) із перерахування коштів для погашення заборгованості за кредитами, позиками (у тому числі проценти, комісійні, неустойка);

17) із перерахування коштів кредитору для виконання зобов'язань за боржника за договором поруки;

18) із перерахування за межі України нерезиденту як відшкодування за виконане ним зобов'язання за гарантією, договором поруки;

19) із перерахування коштів для сплати мита, податків та інших обов'язкових платежів.

116. За поточними рахунками в національній валюті для здійснення розрахунків, пов'язаних з утриманням офіційного представництва, представництва юридичної особи - нерезидента, представництва іноземного банку, для виконання організацією або установою (групою управління програмою чи проектом) статутної діяльності юридичної особи - нерезидента, не пов'язаної з підприємницькою діяльністю в Україні, для провадження програм та проектів міжнародної технічної і міжнародної допомоги, а також для проведення добродійних акцій в Україні здійснюються такі операції:

1) з торгівлі іноземною валютою;

2) із зарахування коштів, отриманих посольством, консульством за надані консульські послуги, у тому числі і в готівковій формі;

3) із страхування в Україні майна та транспортних засобів представництва, а також життя і здоров'я його працівників, включаючи виплати у якості відшкодування;

4) із зарахування коштів, отриманих від продажу на території України майна, що належить представництву (транспортні засоби, комп'ютерна та інша техніка, меблі тощо) та від надання майна в оренду;

6) для виплат готівкою витрат фізичним особам - резидентам, які уклали контракт (договір) з юридичною особою - нерезидентом про їх працевлаштування за межами України, пов'язаних з проїздом по території України в разі виїзду за її межі та повернення невикористаного залишку;

7) із зарахування коштів від нарахованих процентів за залишком коштів на цьому рахунку (якщо таке нарахування передбачене договором банківського рахунку);

8) із зарахування коштів відшкодування суми податку на додану вартість від купівлі представництвом на території України майна для власних потреб у національній валюті;

9) із зарахування коштів отриманих на підставі рішень судів або рішень інших органів (посадових осіб), які підлягають примусовому виконанню;

10) із зарахування коштів, отриманих представництвом банку-нерезидента в Україні з кореспондентського рахунку цього банку-нерезидента в національній валюті, відкритого в банку України в порядку, установленому цим Положенням;

11) із зарахування коштів раніше помилково (надмірно) перерахованих представництвом з цього рахунку, повернутих суб'єктами господарювання у зв'язку з невиконанням або частковим виконанням ними своїх зобов'язань за договорами, укладеними представництвом щодо оплати видатків, пов'язаних з його утриманням, від юридичних осіб - резидентів, що були раніше перераховані представництвом з цього рахунку на їх користь як благодійні внески/із перерахування з цього рахунку помилково (надмірно) отриманих коштів. Зазначені кошти зараховуються на рахунок представництва/перераховуються з цього рахунку в сумі, що не перевищує раніше перераховану/отриману;

17) із перерахування офіційним представництвом, представництвом юридичної особи - нерезидента та представництвом банку-нерезидента благодійних внесків на користь юридичних осіб - резидентів відповідно до законодавства України;

18) із перерахування коштів на потреби, передбачені статутом міжнародної організації та її філій, що користуються імунітетом і дипломатичними привілеями, та статутом представництва юридичної особи - нерезидента (покриття витрат на території України іммігрантам і біженцям на купівлю квитків, оформлення для них віз, їх проживання в готелях та харчування тощо);

19) із перерахування коштів для впровадження організацією або установою (групою управління програмою чи проектом) програм і проектів міжнародної допомоги та міжнародної технічної допомоги;

117. Кошти з поточного рахунку можуть бути використані офіційним представництвом, представництвом юридичної особи - нерезидента, представництвом іноземного банку, організацією або установою (групою управління програмою чи проектом) для проведення добродійних акцій в Україні.

118. Поточний рахунок постійних представництв у національній валюті використовується відповідно до правил, установлених для поточних рахунків юридичних осіб - резидентів (у тому числі для нарахування та зарахування на рахунок процентів за залишком коштів на цьому рахунку, якщо таке нарахування передбачено договором банківського рахунку), крім випадків купівлі іноземної валюти на валютному ринку України.

Здійснення інвестицій в Україну з цього виду рахунків забороняється.

Наявні кошти з поточного рахунку постійних представництв у національній валюті можуть бути використані постійним представництвом для купівлі на валютному ринку України іноземної валюти з метою її перерахування тільки на:

а) рахунок юридичної особи - нерезидента, інтереси якої представляє на території України це представництво, на суму коштів:

отриманих під час здійснення в Україні операцій з купівлі-продажу товару, у тому числі отриманих постійним представництвом страхового (перестрахового) брокера нерезидента в разі здійснення в Україні операцій з купівлі-продажу послуг, передбачених статтею 15 Закону України "Про страхування";

нарахованих і зарахованих процентів за розміщеними депозитами та за залишком коштів на цьому рахунку;

залишку на рахунку (після сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів) у разі припинення діяльності на території України, яке підтверджується відповідними документами;

б) власний поточний рахунок в іноземній валюті в банку України для використання на:

виплату коштів на відрядження за кордон;

оплату участі в міжнародних симпозіумах, семінарах, конференціях, виставках і спортивних заходах за умови наявності відповідних документів (запрошення, рахунку-фактури тощо), що підтверджують потребу здійснення зазначеної оплати.

119. Розміщення коштів постійними представництвами на вкладних (депозитних) рахунках у банках України здійснюється з поточного рахунку у національній валюті цих представництв з подальшим поверненням коштів і нарахованих процентів на зазначений рахунок.

120. За поточними рахунками в іноземній валюті офіційних представництв, представництв юридичних осіб - нерезидентів, які не займаються підприємницькою діяльністю (у тому числі - представництв іноземних банків), установ (груп управління програмами або проектами міжнародної допомоги та міжнародної технічної допомоги) здійснюється такі операції:

- 1) з готівкою та платіжними документами;
- 2) з торгівлі іноземною валютою;
- 3) із виплати/повернення коштів на відрядження за кордон. Готівкова іноземна валюта, що не використана та повернена зараховується на рахунок протягом п'яти банківських днів з часу його оприбуткування до каси;
- 4) із зарахування коштів перерахованих з-за кордону на ім'я власника рахунку через банки (у тому числі для виконання міжнародних програм або проектів технічної допомоги);
- 5) із зарахування коштів, перерахованих в межах України відповідно до законодавства України;
- 6) із зарахування коштів у сумі процентів, нарахованих за залишком коштів на власному поточному рахунку;
- 7) інші надходження на користь власника рахунку, що не суперечать законодавству України;
- 8) з оплати праці працівникам-нерезидентам, уключаючи доплати, надбавки, премії, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, власним співробітникам дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав в Україні та представництв міжнародних організацій на території України, якщо фізичні особи не є громадянами України, або не проживають в ній постійно та акредитовані в Міністерстві закордонних справ України та працюють в Україні згідно з укладеними трудовими договорами (контрактами) шляхом перерахування на рахунки цих осіб, відкриті в банках України або виплати готівкою;

9) із перерахування коштів для здійснення остаточного розрахунку з фізичними особами - резидентами, які уклали контракт (договір) з юридичною особою - нерезидентом про їх працевлаштування за межами України;

10) із перерахування коштів за межі України на рахунки юридичних осіб - нерезидентів згідно з контрактом (договором, угодою), що передбачає купівлю обладнання для виконання проектів у рамках чинних міжнародних угод про гуманітарне та техніко-економічне співробітництво;

11) із перерахування за межі України на рахунки відповідних органів іноземної держави та юридичних осіб, інтереси яких представляють в Україні ці представництва (також у разі закриття цього рахунку);

12) із перерахування на рахунок юридичної особи - резидента як благодійний внесок;

13) перерахування залишків коштів у разі закриття поточного рахунку в одному банку і відкриття поточного рахунку в іншому банку;

14) інші перерахування/зарахування коштів, що не суперечать законодавству України.

121. Офіційні представництва мають право використовувати готівкову іноземну валюту з поточних рахунків для оплати праці, у тому числі доплат, надбавок, премій, інших заохочувальних та компенсаційних виплат, які працюють в Україні за контрактом у тому числі доплат, надбавок, премій, інших заохочувальних та компенсаційних виплат, власним співробітникам дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав в Україні та представництв міжнародних організацій на території України, якщо фізичні особи не є громадянами України, або не проживають в ній постійно та акредитовані в Міністерстві закордонних справ України та працюють в Україні згідно з укладеними трудовими договорами (контрактами) (за умови документального підтвердження розрахунку витрат.

122. За поточними рахунками в іноземній валюті постійних представництв здійснюється такі операції:

1) з готівкою та платіжними документами;

2) з торгівлі іноземною валютою;

3) із виплати/повернення коштів на відрядження за кордон. Готівкова іноземна валюта, що не використана та повернена зараховується на рахунок протягом п'яти банківських днів з часу його оприбуткування до каси;

4) із зарахування коштів, перерахованих з-за кордону на ім'я власника рахунку через банки України;

5) із зарахування коштів, перерахованих в межах України відповідно до законодавства України;

7) із зарахування коштів, перерахованих в межах України з власного поточного або вкладного (депозитного) рахунку/перерахування коштів на власний поточний або вкладний (депозитний) рахунок (уключаючи зарахування процентів, нарахованих за залишком коштів на власному поточному рахунку);

8) із перерахування на користь юридичної особи - резидента, якщо в призначенні платежу коштів, що надійшли із-за кордону, зазначено, що ці кошти згідно з договором (контрактом, угодою) належать цьому резиденту;

10) із перерахування на рахунок юридичної особи - резидента в банку як благодійний внесок;

12) із перерахування за межі України на рахунки юридичних осіб - нерезидентів, інтереси яких представляють в Україні ці постійні представництва (також у разі закриття цього рахунку);

13) зарахування інших надходжень, отримання яких не суперечить законодавству України.

123. За поточними рахунками в іноземній валюті юридичних осіб-нерезидентів здійснюються такі операції:

1) розрахунки з резидентами за експорт/імпорт товарів (продукції, послуг, робіт, прав інтелектуальної власності та інших немайнових права, призначених для продажу/оплатної передачі);

2) розрахунки з резидентами за кредитними договорами/договорами позики, що пов'язані з наданням власником рахунку грошових коштів (кредиту/позики) резиденту-позичальнику та/або з виконанням боргових зобов'язань перед власником рахунку за залученим резидентом-позичальником кредитом/позикою (повернення кредиту/позики, сплата процентів та інших платежів, установлених кредитним договором/договором позики);

3) операції, пов'язані зі здійсненням іноземних інвестицій в Україну та їх поверненням (у тому числі поверненням прибутків, доходів, інших коштів, одержаних від інвестиційної діяльності іноземних інвесторів в Україні);

4) операції за рішенням суду або рішенням інших органів (посадових осіб), яке підлягає примусовому виконанню;

5) операції щодо сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів;

6) операції з переказу коштів з/на власних(-і) рахунків(-и) цього нерезидента, відкриті в банках України/за кордоном;

7) операції з розміщення вкладів (депозитів) та повернення коштів за такими операціями, у тому числі процентів закладами (депозитами), а також за залишками коштів на його рахунку(-ах);

8) операції з переказу коштів з/на поточних(-і) рахунків(-и) інших нерезидентів-юридичних осіб в Україні;

9) операції з переказу коштів з/на рахунків(-и) інших нерезидентів за кордоном;

10) операції з торгівлі валютними цінностями;

11) перерахування коштів на/з поточний(-ого) рахунок(-ку), відкритий(-ого) власному представництву в Україні;

12) зарахування процентів, нарахованих за залишками коштів на власному інвестиційному рахунку;

13) зарахування коштів, що були раніше помилково перераховані з цього рахунку, а також повернення помилково отриманих коштів;

14) розрахунки з митними, податковими та іншими органами у випадках, передбачених законодавством України;

15) операції власника рахунку-номінального утримувача за цінними паперами відповідно до Закону України "Про депозитарну систему України";

16) інші операції (перерахування), що дозволені цим Положенням для здійснення з/на поточних(-і) рахунків(-и) резидентів на/з рахунки(-ів) нерезидентів за кордоном.

124. За поточним рахунком в національній валюті юридичної особи-нерезидента здійснюються такі операції:

1) розрахунки з резидентами за експорт/імпорт товарів (продукції, послуг, робіт, прав інтелектуальної власності та інших немайнових права, призначених для продажу/оплатної передачі);

2) розрахунки з резидентами за кредитними договорами/договорами позики, що пов'язані з наданням власником рахунку грошових коштів (кредиту/позики) резиденту-позичальнику та/або з виконанням боргових зобов'язань перед власником рахунку за залученим резидентом-позичальником кредитом/позикою (повернення кредиту/позики, сплата процентів та інших платежів, установлених кредитним договором/договором позики);

3) пов'язані зі здійсненням іноземних інвестицій в Україну та їх поверненням (у тому числі поверненням прибутків, доходів, інших коштів, одержаних від інвестиційної діяльності іноземних інвесторів в Україні);

4) операції за гарантіями/поруками, що надаються власником рахунку та забезпечують виконання зобов'язань резидентів-боржників перед резидентами-кредиторами;

5) операції за гарантіями/поруками, що надаються власником рахунку та забезпечують виконання зобов'язань резидентів-боржників перед нерезидентами-кредиторами (за умови, що зобов'язання резидента-боржника, яке забезпечене гарантією/порукою, виникає із договорів/операцій, зазначених у підпунктах 1-3 пункту 124 розділу X цього Положення);

6) операції за гарантіями, що надаються резидентом-гарантом (уповноваженими установами) та забезпечують виконання зобов'язань резидентів-боржників перед власником рахунку (за умови, що зобов'язання резидента-боржника, яке забезпечене гарантією, виникає із договорів/операцій, зазначених у підпунктах 1-3 пункту 124 розділу X цього Положення);

7) операції, пов'язаних із задоволенням вимог власника рахунку як кредитора шляхом реалізації предмета застави за гривні або виплати власнику рахунку страхового відшкодування за договорами страхування на території України у разі невиконання резидентом-боржником своїх зобов'язань за відповідним договором (за умови, що права вимоги кредитора за зобов'язаннями резидента-боржника виникли з договорів/операцій, зазначених у підпунктах 1-3 пункту 124 розділу X цього Положення);

8) операції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, пов'язаних із задоволенням вимог нерезидентів-кредиторів під час здійснення процедури ліквідації банку;

9) операції за рішенням суду або рішенням інших органів (посадових осіб), яке підлягає примусовому виконанню;

10) операції щодо сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів;

11) операції з переказу коштів з/на власних(-і) рахунків(-и) цього нерезидента, відкритих(-і) в банках України, та за кордоном;

12) операції з розміщення вкладів (депозитів) та повернення коштів за такими операціями, у тому числі процентів за вкладами (депозитами), а також за залишками коштів на його рахунку(-ах);

13) операції з переказу коштів з/на поточних(-і) рахунків(-и) інших нерезидентів-юридичних осіб в Україні;

14) операції з торгівлі валютними цінностями;

15) операції з ліквідатором юридичної особи для задоволення вимог нерезидента-кредитора (власника рахунку) під час здійснення процедури ліквідації цієї юридичної особи;

16) перерахування коштів на/з поточний(-ого) рахунок(-ку), відкритий(-ого) власному представництву в Україні;

17) операцій номінальних утримувачів за цінними паперами відповідно до Закону України "Про депозитарну систему України";

18) зарахування процентів, нарахованих за залишками коштів на власному інвестиційному рахунку;

19) зарахування коштів, що були раніше помилково перераховані з цього рахунку, а також повернення помилково отриманих коштів;

20) розрахунки з митними, податковими та іншими органами у випадках, передбачених законодавством України;

21) зі сплати послуг банку України, який обслуговує рахунок.

125. За поточними рахунками в національній валюті юридичних осіб-нерезидентів не дозволяється здійснювати розрахунки за операціями із здійснення цими юридичними особами підприємницької діяльності в Україні. Такі розрахунки можуть здійснюватися (за потреби) через поточний рахунок постійного представництва цієї юридичної особи-нерезидента в Україні.

126. Банк України з метою забезпечення функцій агента валютного нагляду за операціями його клієнта (юридичної особи-нерезидента), що визначені в пунктах 123 та 124 розділу X цього Положення, зобов'язаний попередньо зарахувати кошти, що надходять цьому клієнту, на розподільчий рахунок (крім коштів, одержаних за операціями з торгівлі іноземною валютою на валютному ринку України, перерахованих з інших власних рахунків цього клієнта, у вигляді процентів, нарахованих за залишком коштів на рахунку клієнта).

Банку України дозволяється перерахувати кошти з цього рахунку на поточний рахунок клієнта (юридичної особи-нерезидента) за умов наявності у банку документів (інформації), що підтверджують відповідність операції цього клієнта вимогам законодавства України, у тому числі цього Положення. У разі відсутності цих документів (інформації) банк зобов'язаний повернути кошти відправникові.

Строк обліку коштів, що надходять на користь клієнта (юридичної особи-нерезидента), на рахунку, зазначеному в абзаці першому пункту 126 розділу X цього Положення, не може перевищувати трьох робочих днів (не враховуючи день зарахування коштів на цей рахунок).

127. Режим рахунку Спеціалізованих установ Організації Об'єднаних Націй (Міжнародний банк реконструкції і розвитку тощо), що здійснюють свою діяльність відповідно до Конвенції ООН "Про привілеї та імунітети спеціалізованих установ" (від 21.11.47) не обмежується жодним фінансовим контролем, правилами або мораторієм будь-якого роду відповідно до розділу 7 Конвенції ООН "Про привілеї та імунітети спеціалізованих установ" (від 21.11.47).

128. Інвестиційний рахунок іноземного інвестора в національній валюті може використовуватися відповідно до законодавства України для здійснення:

іноземних інвестицій в Україну, повернення іноземних інвестицій, доходів, прибутків, інших коштів, одержаних іноземним інвестором від інвестиційної діяльності в Україні;

торгівлі іноземною валютою;

зарахування/перерахування коштів з/на інших(-і) рахунків(-и) іноземного інвестора в Україні/за кордоном;

зарахування коштів, перерахованих іншими нерезидентами із-за кордону/з поточного рахунків в Україні, за дорученням власника інвестиційного рахунку для здійснення ним операцій, пов'язаних з його інвестиційною діяльністю в Україні;

операцій із зарахування коштів з вкладного (депозитного) рахунку іншого іноземного інвестора, відкритого в банку України, у зв'язку з відступленням цим іноземним інвестором на користь власника інвестиційного рахунку прав вимоги за договором банківського вкладу щодо виплати грошової суми (вкладу) та процентів на неї;

зарахування процентів, нарахованих за залишками коштів на власному інвестиційному рахунку;

зарахування коштів, що були раніше помилково перераховані інвестором з цього рахунку;

розрахунків з митними, податковими та іншими органами у випадках, передбачених законодавством України;

розрахунків з резидентами (професійними учасниками фондового ринку, суб'єктами оціночної діяльності, нотаріусами, повіреними, комісіонерами, іншими резидентами/нерезидентами) за товари (продукцію, послуги, роботи), що пов'язані зі здійсненням/поверненням іноземних інвестицій, у тому числі з утриманням (обслуговуванням) об'єктів іноземного інвестування в Україні;

сплати послуг банку України, який обслуговує рахунок;

повернення помилково отриманих коштів.

129. Банк України для здійснення валютного нагляду за операціями його клієнта - іноземного інвестора в національній валюті зобов'язаний попередньо зарахувати кошти в гривні (крім одержаних від продажу іноземної валюти на валютному ринку України, перерахованих з власного інвестиційного рахунку/ескроу рахунку/вкладного (депозитного) рахунку цього іноземного інвестора), що надходять цьому клієнту, на:

1) окремий аналітичний рахунок балансового рахунку 1919 "Інша кредиторська заборгованість за операціями з банками" групи 191 "Кредиторська заборгованість за операціями з банками" розділу 19 "Кредиторська заборгованість за операціями з банками" класу 1 "Казначейські та міжбанківські операції" Плану рахунків – за операціями іноземного інвестора - іноземного банку;

2) розподільчий рахунок – за операціями іноземного інвестора - юридичної особи (крім іноземного банку);

3) окремий аналітичний рахунок балансового рахунку 2622 "Кошти в розрахунках фізичних осіб" групи 262 "Кошти на вимогу фізичних осіб" розділу 26 "Кошти клієнтів банку" класу 2 "Операції з клієнтами" Плану рахунків (далі рахунок 2622) – за операціями іноземного інвестора - фізичної особи.

Банку України дозволяється перерахувати кошти з цього рахунку на інвестиційний рахунок іноземного інвестора за умови наявності у банку документів (інформації), що підтверджують відповідність операції в національній валюті іноземного інвестора вимогам законодавства України, у тому числі цього Положення. У разі відсутності цих документів (інформації) в банк зобов'язаний повернути кошти відправникові.

Строк обліку коштів у гривні, що надходять на користь іноземних інвесторів, на рахунку, зазначеному в абзаці першому пункту 129 розділу X

цього Положення, не може перевищувати трьох робочих днів (не враховуючи день зарахування коштів на цей рахунок).

130. Інвестиційний рахунок іноземного інвестора в іноземній валюті може використовуватися відповідно до законодавства України для здійснення:

іноземних інвестицій в Україну, повернення іноземних інвестицій, доходів, прибутків, інших коштів, одержаних іноземним інвестором від інвестиційної діяльності в Україні;

торгівлі іноземною валютою;

зарахування/перерахування коштів з/на інших(-и) рахунків(-и) іноземного інвестора в Україні/за кордоном;

зарахування коштів, перерахованих іншими нерезидентами із-за кордону за дорученням власника інвестиційного рахунку для здійснення ним операцій, пов'язаних з інвестиційною діяльністю в Україні власника інвестиційного рахунку;

операцій із зарахування коштів з вкладного (депозитного) рахунку іншого іноземного інвестора, відкритого в банку України, у зв'язку з відступленням цим іноземним інвестором на користь власника інвестиційного рахунку прав вимоги за договором банківського вкладу щодо виплати грошової суми (вкладу) та процентів на неї;

зарахування процентів, нарахованих за залишками коштів на власному інвестиційному рахунку;

зарахування коштів, що були раніше помилково перераховані з цього рахунку;

розрахунків з митними органами у випадках, передбачених законодавством України;

повернення помилково отриманих коштів.

131. Іноземним інвесторам не дозволяється використовувати інвестиційні рахунки для здійснення операцій з надання резидентам кредитів, позик, поворотної фінансової допомоги, отримання від резидентів коштів у зв'язку з виконанням останніми боргових зобов'язань перед нерезидентами за кредитами, позиками (поворотною фінансовою допомогою). Такі операції можуть здійснюватися (за потреби) через інші поточні рахунки іноземного інвестора в Україні або його рахунки, відкриті за кордоном.

ХІ. Порядок використання кореспондентських рахунків банків - резидентів та нерезидентів в іноземній валюті та кореспондентських рахунків банків-нерезидентів у гривнях

132. Кореспондентський рахунок банку в іноземній валюті, відкритий в іншому банку (резиденті, нерезиденті), може використовуватися відповідно до законодавства України для здійснення:

- 1) операцій з торгівлі валютними цінностями;
- 2) операцій з розміщення вкладів (депозитів) та повернення коштів за такими операціями, у тому числі процентів за вкладами (депозитами), а також за залишками коштів на його рахунку(-ах);
- 3) операцій з готівковою іноземною валютою;
- 4) операцій із зарахування коштів на рахунок, що надходять на користь самого банку, інших резидентів та нерезидентів;
- 5) переказів за власними операціями та за дорученням клієнтів банку (резидентів та нерезидентів);
- 6) інших операцій, що не суперечать законодавству України.

133. Кореспондентський рахунок банку-нерезидента в іноземній валюті, відкритий в банку, може використовуватися відповідно до законодавства України для здійснення:

- 1) операцій з торгівлі валютними цінностями;
- 2) операцій з розміщення вкладів (депозитів) та повернення коштів за такими операціями, у тому числі процентів за вкладами (депозитами), а також за залишками коштів на його рахунку(-ах);
- 3) операцій із зарахування коштів на рахунок, що надходять на користь самого банку та його клієнтів;
- 4) переказів за власними операціями та за дорученням його клієнтів;
- 5) інших операцій, що не суперечать законодавству України.

134. Кореспондентський рахунок банку-нерезидента в гривнях, відкритий в банку, може використовуватися для здійснення в межах законодавства України:

- 1) розрахунків між резидентами та нерезидентами за експорт та імпорт товарів (продукції, послуг, робіт, прав інтелектуальної власності та інших немайнових права, призначених для продажу/оплатної передачі);
- 2) операцій резидентів з нерезидентами за кредитними договорами/договорами позики, що пов'язані з наданням нерезидентом грошових коштів (кредиту/позики) резиденту-позичальнику та/або з виконанням боргових зобов'язань перед нерезидентом за залученим резидентом-

позичальником кредитом/позикою (повернення кредиту/позики, сплата процентів та інших платежів, установлених кредитним договором/договором позики);

3) операцій, пов'язаних зі здійсненням іноземних інвестицій в Україну та їх поверненням (у тому числі поверненням прибутків, доходів, інших коштів, одержаних від інвестиційної діяльності іноземних інвесторів в Україні);

4) операцій за гарантіями/поруками, що надаються нерезидентами-гарантами/поручителями та забезпечують виконання зобов'язань резидентів-боржників перед резидентами-кредиторами;

5) операцій за гарантіями/поруками, що надаються нерезидентами-гарантами/поручителями та забезпечують виконання зобов'язань резидентів-боржників перед нерезидентами-кредиторами (за умови, що зобов'язання резидента-боржника, яке забезпечене гарантією/порукою, виникає із договорів/операцій, зазначених у підпунктах 1-3 пункту 134 розділу XI цього Положення);

6) операцій за гарантіями, що надаються резидентом-гарантом (банком, небанківською фінансовою установою) та забезпечують виконання зобов'язань резидентів-боржників перед нерезидентами-кредиторами (за умови, що зобов'язання резидента-боржника, яке забезпечене гарантією, виникає із договорів/операцій, зазначених у підпунктах 1-3 пункту 134 розділу XI цього Положення);

7) операцій, пов'язаних із задоволенням вимог нерезидента як кредитора шляхом реалізації предмета застави за гривні або виплати нерезиденту страхового відшкодування за договорами страхування на території України у разі невиконання резидентом-боржником своїх зобов'язань за відповідним договором (за умови, що права вимоги кредитора за зобов'язаннями резидента-боржника виникли з договорів/операцій, зазначених у підпунктах 1-3 пункту 134 розділу XI цього Положення);

8) операцій Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, пов'язаних із задоволенням вимог нерезидентів-кредиторів під час здійснення процедури ліквідації банку;

9) операцій за рішенням суду або рішенням інших органів (посадових осіб), яке підлягає примусовому виконанню;

10) операцій щодо сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів;

11) операцій з переказу коштів з/на власних(-і) кореспондентських(-і) рахунків(-и) цього банку-нерезидента, відкриті в банках/Національному банку України;

12) операцій з розміщення вкладів (депозитів) та повернення коштів за такими операціями, у тому числі процентів за вкладами (депозитами), а також за залишками коштів на його рахунку(-ах);

13) операцій з переказу коштів з/на кореспондентських(-і) рахунків(-и) інших банків-нерезидентів;

14) операцій з торгівлі валютними цінностями;

15) операцій ліквідатором юридичної особи для задоволення вимог нерезидентів-кредиторів під час здійснення процедури ліквідації цієї юридичної особи;

16) перерахування цим банком-нерезидентом коштів на поточний рахунок, відкритий власному представництву в Україні;

17) операцій з купівлі-продажу облігацій внутрішньої державної позики, виплати за ними доходу та їх погашення (норми цього підпункту поширюються на кореспондентські рахунки центральних банків/центрального депозитарію іноземних країн);

18) операцій номінальних утримувачів за цінними паперами відповідно до Закону України «Про депозитарну систему України»;

19) операцій зі сплати/отримання комісійної винагороди;

20) переказ коштів із-за кордону на рахунки нерезидентів в Україні;

21) переказ коштів з рахунків нерезидентів в Україні на власні рахунки нерезидентів за кордоном.

135. Розрахунки між резидентами України через кореспондентські рахунки банків-нерезидентів у гривнях забороняються.

Операції клієнта банку-резидента з перерахування коштів в гривнях на кореспондентські рахунки банків-нерезидентів здійснюються з власного рахунку такого клієнта.

136. За кореспондентськими рахунками банків-нерезидентів у гривнях здійснюються операції лише за дорученням власників коштів на цих рахунках та в межах залишку коштів на початок робочого дня (з урахуванням сум коштів у

вигляді депозитів та процентів за ними, які повертаються на кореспондентський рахунок банку протягом цього робочого дня). Надання кредитів овердрафт у гривнях банкам-нерезидентам (крім Європейського банку реконструкції та розвитку (далі - ЄБРР)) не дозволяється.

137. Усі операції, які здійснюються протягом операційного дня банку, мають обов'язково відображатися за кореспондентським рахунком банку-нерезидента.

138. Банки з метою здійснення валютного нагляду за відповідністю операцій клієнтів з перерахування коштів в гривнях на користь нерезидентів законодавству України зобов'язані попередньо зарахувати ці кошти в гривнях на окремий аналітичний рахунок балансового рахунку 1919 "Інша кредиторська заборгованість за операціями з банками". З цього рахунку зазначені кошти можуть перераховуватися на користь нерезидента за умови отримання від клієнта документів, що свідчать про правомірність платежу. Якщо клієнт не надав до банку належного пакета документів, то банк зобов'язаний повернути кошти на поточний рахунок клієнта не пізніше третього робочого дня після дня отримання від клієнта відповідного платіжного доручення.

Вимоги абзацу першого пункту 138 розділу XI цього Положення не поширюються на:

1) розрахунки резидентів, за договорами (контрактами) яких здійснюються перерахування за рахунок цільових бюджетних коштів;

2) розрахунки з центральними банками іноземних країн;

3) перерахування за участі Національного банку України за операціями з виплати погашення та сплати доходу за облігаціями внутрішньої державної позики України.

139. Банк з метою здійснення контролю за валютними операціями в гривнях його клієнта зобов'язаний попередньо зарахувати кошти в гривнях, які надійшли цьому клієнту з кореспондентського рахунку банку-нерезидента, на:

1) рахунок 2622 за операціями клієнта-фізичної особи;

2) розподільчий рахунок у інших випадках.

140. Строк обліку коштів у гривнях, що надходять на користь клієнта банку, на рахунку, зазначеному в пункті 139 розділу XI цього Положення, не може перевищувати трьох робочих днів (не враховуючи день зарахування коштів на цей рахунок).

Банк-нерезидент перераховує кошти в гривнях з рахунку, зазначеному в пункті 139 розділу XI цього Положення, на рахунок клієнта-отримувача:

1) за умов наявності документів, що підтверджують правомірність здійснення операції щодо отримання коштів з кореспондентського рахунку банку-нерезидента в гривнях. У разі відсутності цих документів (або їх невідповідності вимогам законодавства) банк зобов'язаний повернути кошти на кореспондентський рахунок банку-нерезидента (вказавши мотиви повернення);

2) без наявності документів, що підтверджують правомірність отримання коштів з кореспондентського рахунку банку-нерезидента в гривнях, якщо платником та отримувачем коштів за такою операцією є одна й та сама особа-нерезидент.

141. Банк-нерезидент має право купити на валютному ринку України іноземну валюту за рахунок наявних (у нього та його клієнтів) коштів в гривнях на кореспондентському рахунку цього банку-нерезидента, відкритого в банку, з урахуванням такого:

1) купівля іноземної валюти може здійснюватися через будь-який банк-резидент (незалежно від наявності відкритого кореспондентського рахунку банку-нерезидента у цьому банку);

2) банк-резидент здійснює купівлю іноземної валюти на підставі заяви/доручення банку-нерезидента про купівлю іноземної валюти. Банк-нерезидент під час купівлі іноземної валюти не подає до банку додаткових документів. Купівля іноземної валюти з кореспондентського рахунку в гривнях банку-нерезидента, що ліквідується, здійснюється за дорученням уповноваженої особи, яка здійснює ліквідацію цього банку-нерезидента;

3) куплена іноземна валюта перераховується на власний кореспондентський рахунок банку-нерезидента, відкритий в будь-якому банку або банку-нерезиденті за межами України, або (у разі здійснення ліквідації банку-нерезидента) на інший рахунок, зазначений уповноваженою особою, яка здійснює ліквідацію банку-нерезидента.

142. Платіжне доручення в гривнях на перерахування коштів через кореспондентський рахунок банку-нерезидента у гривнях обов'язково має містити реквізит призначення платежу, який заповнюється таким чином, щоб надавати повну інформацію:

1) про платіж (уключаючи назву країни місцезнаходження/проживання нерезидента-платника/отримувача, коду операції (за стандартною класифікацією платіжного балансу) та пояснення щодо змісту операції, яке дозволяє визначити її належність до переліку операцій, зазначеного у пункті 134 розділу XI цього Положення);

2) про документи, на підставі яких здійснюється перерахування платником отримувачу коштів в гривнях через кореспондентські рахунки банків-нерезидентів. Посилання на зовнішньоекономічний договір/контракт/інший документ, що свідчить про правомірність операції, не вимагається, якщо платником та отримувачем коштів за операцією є одна й та ж сама особа-нерезидент.

143. При перерахуванні коштів на користь нерезидентів через кореспондентські рахунки банків-нерезидентів у гривнях банк-резидент, який обслуговує платника цих коштів, перевіряє наявність документів, що свідчать про правомірність платежу, та правильність оформлення платіжного доручення.

Якщо платіж на користь нерезидента здійснюється через кореспондентські рахунки кількох банків-резидентів, то ці банки також перевіряють (крім банку, що обслуговує платника) правильність оформлення платіжних доручень. Якщо платіжне доручення оформлено неправильно, банк зобов'язаний повернути його без виконання, вказавши мотиви цього повернення.

144. При надходженні коштів на користь клієнтів банків з кореспондентських рахунків банків-нерезидентів у гривнях, банк, що обслуговує рахунок клієнта, на користь якого надійшли кошти в гривнях перевіряє правильність оформлення платіжного доручення та після зарахування коштів на розподільчий рахунок вимагає від клієнта - отримувача коштів необхідні документи, що підтверджують правомірність надходження цих коштів.

Якщо рахунок отримувача коштів в гривнях відкрито в іншому банку, то банк, в якому відкрито кореспондентський рахунок банку-нерезидента у гривнях, перевіряє правильність оформлення платіжного доручення.

У разі отримання платіжних доручень від банку-нерезидента - власника кореспондентського рахунку для здійснення власних операцій банк перевіряє правомірність здійснення цих операцій (наявність такої операції у переліку, зазначеному в пункті 134 розділу XI цього Положення) та правильність оформлення платіжного доручення.

Банк зобов'язаний повернути платіжне доручення без виконання (указавши мотиви повернення), якщо таке платіжне доручення не відповідає вимогам цього Положення або виявлені порушення з боку банку - відправника коштів.

145. ЄБРР має право використовувати власні кореспондентські рахунки в гривнях для проведення операцій у гривнях між ЄБРР та резидентами/нерезидентами в межах статутної діяльності ЄБРР в Україні згідно з Угодою про заснування Європейського банку реконструкції та розвитку від 29 травня 1990 року та відповідно до міжнародних договорів України, укладених з ЄБРР, зокрема:

операцій за кредитним договором, договором позики, що передбачає проведення таких операцій між ЄБРР та резидентом-позичальником у гривнях

(уключаючи встановлені відповідним договором відсотки, комісійні винагороди, неустойки тощо);

операцій з одержання ЄБРР міжбанківського кредиту від банку та його погашення (уключаючи встановлені відповідним договором відсотки, комісійні винагороди, неустойки тощо);

операцій за міжнародними договорами України;

операцій, пов'язаних з іноземним інвестуванням в Україну, що здійснюються в межах забезпечення статутної діяльності ЄБРР на підставі рішень Ради Директорів ЄБРР та внутрішніх процедур ЄБРР;

операцій, пов'язаних із забезпеченням виконання ЄБРР як гарантом/поручителем зобов'язань у гривнях за резидента-боржника перед резидентом-кредитором (уключаючи плату за надання гарантії, переказування ЄБРР коштів резиденту-кредитору в межах забезпечених гарантією/порукою зобов'язань у гривнях резидента-боржника, відшкодування резидентом коштів, перерахованих ЄБРР резиденту-кредитору відповідно до виданої гарантії/поруки);

операцій із виплати ЄБРР страхового відшкодування за договором майнового страхування;

операцій, пов'язаних із задоволенням вимог ЄБРР як кредитора шляхом реалізації предмета застави за гривні в разі невиконання резидентом-боржником своїх зобов'язань;

операцій із розміщення ЄБРР депозиту на рахунку, відкритому в банку-резиденті, та повернення залученого депозиту ЄБРР (уключаючи проценти);

операцій за угодою (договором) про залучення банком-резидентом коштів ЄБРР на умовах субординованого боргу;

платежів з оплати продукції, робіт, послуг на підставі відповідних договорів (у тому числі оплати юридичних і нотаріальних послуг, послуг реєстраторів, платежів за договорами страхування, біржових зборів тощо), що здійснюються для забезпечення офіційної діяльності ЄБРР в Україні;

операцій із перерахування коштів (без обмеження за сумою) на поточний рахунок, відкритий Постійному представництву ЄБРР в Україні;

операцій із купівлі або продажу іноземної валюти за гривні;

операцій із переліку, зазначеного в пункті 134 розділу XI цього Положення, крім визначених цим пунктом;

інших операцій у рамках офіційної діяльності ЄБРР в Україні, що не суперечать законодавству України.

146. ЄБРР має право в рамках міжнародних договорів України, укладених з ЄБРР, здійснювати з кореспондентського рахунку ЄБРР у гривнях платежі від імені резидента-платника на виконання зобов'язань останнього перед контрагентом (резидентом або нерезидентом) за договором про купівлю-продаж продукції (виконання робіт, надання послуг). Такі платежі мають здійснюватися на відкритий в банку поточний рахунок у гривнях отримувача коштів (резидента-контрагента або постійного представництва нерезидента в Україні, через яке

здійснюються розрахунки з нерезидентом-контрагентом за договором із резидентом-платником).

Банк, що обслуговує поточний рахунок постійного представництва нерезидента в Україні, на користь якого надійшли кошти з кореспондентського рахунку ЄБРР у гривнях, здійснює нагляд за проведенням такої платіжної операції аналогічно до порядку, встановленого пунктами 139 та 140 розділу XI цього Положення.

147. В платіжному дорученні на перерахування коштів у гривнях із кореспондентського рахунку або на кореспондентський рахунок ЄБРР у гривнях обов'язково зазначаються номер і дата договору між ЄБРР та резидентом/нерезидентом, зміст операції, код операції. У випадку, передбаченому пунктом 146 розділу XI цього Положення, у платіжному дорученні ЄБРР додатково зазначаються найменування та місцезнаходження резидента-платника, від імені якого ЄБРР здійснює перерахування коштів, та назва, номер, дата документів, на підставі яких здійснюється перерахування коштів отримувачу.

148. Банк-резидент, у якому відкрито кореспондентський рахунок ЄБРР у гривнях, перевіряє під час перерахування коштів з цього кореспондентського рахунку ЄБРР на рахунок резидента/нерезидента в гривнях, який відкрито в цьому або іншому банку, правомірність здійснення операцій (наявність такої операції в переліку операцій, зазначених у розділі XI цього Положення) та правильність оформлення платіжного доручення.

149. Банк, який обслуговує рахунок резидента, на користь якого надійшли кошти від ЄБРР у гривнях перевіряє правильність оформлення платіжного доручення та вимагає від резидента/нерезидента, на користь якого надійшли кошти в гривнях, після зарахування коштів на розподільчий рахунок резидента або кореспондентський рахунок банку необхідні документи, що підтверджують правомірність надходження цих коштів.

Банк зобов'язаний повернути платіжне доручення без виконання (указавши мотиви повернення), якщо таке платіжне доручення не відповідає вимогам цього пункту або виявлені порушення з боку банку - відправника коштів.

150. Банки в разі проведення платіжних операцій за поточними рахунками клієнтів - контрагентів ЄБРР у гривнях здійснюють нагляд за відповідністю цих операцій законодавству України з урахуванням вимог пунктів 138 - 140 розділу XI цього Положення.

Директор
Департаменту відкритих ринків

Сергій ПОНОМАРЕНКО

ПОГОДЖЕНО
Заступник Голови
Національного банку України
_____ О. ЧУРІЙ
(підпис)
“ _____ ” _____ 2019 року
(дата)